TÜRK TARİH KURUMU

TÜRK TARİH KURUMU
KÜTÜPANESİ

KAYIT No. 28952

YER No. AÜ/1484

TÜRK TARİH KURUMU

عظمتلی .. بختسز .. برقطعه‌نك ...

شانلی .. طالعسز .. بردولتك ...

دكرلی .. صاحبسز .. برقومك ...

رچته‌سی ...

وياخود بديع الزمانك

مناظراتی

OSMAN FERİT SAĞLAM'IN
TÜRK TARİH KURUMU'NA
ARMAĞANIDIR

قسطنطينيه

مطبعهٔ ابو الضيا

١٣٢٩

28952
A.II.1484

TÜRK TARİH KURUMU
KÜTÜPHANESİ

TÜRK TARİH KURUMU

✻ افادۀ مرام ✻

واوزونجه بر معذرت

يا ايّها الناظر ... حسناتی سيئاتنه . . صوابی خطاسنه . . ترجيح ايدنلر مغفرت وعفوه مستحقدلر ... ايشته (ايكی انقلاب) بنی ايكی تأليف مشوّشه مجبور ايتدی . . (ايكی رحلة) دخی ايكی كتابی الهام ايتديردی . . . شو اثرلردن . هر بريسی (كرد) اولديغی كبی . عين حالده (ترك) عين وقتده (عربدر) كويا هربر (اثر) عرب عباسنی اكتساء . . وترك پانطولونی كيمش . . كلاهلی بر كرددر . . . بويله عجيب الشكل . بر تأليف . تأليف قانوننه . مخالفتله . مؤاخذه اولنمه‌مق كركدر ... اوت . بنم . حقم سكوت ايدی ... زيرا عاجزم . . بيلورم آثارم رغبته شايان دكلدر . . . فقط

عدد : ١٣٥

TÜRK TARİH KURUMU

سعدينك

غرض نقشيست كه ازما باز ماند . . .
كه هستيرانمى يابم بقـايى . . .

اولان (ماتم آلود) وحكمت آميز كلامنك ويرديكى (همت) . . . همده بنم كبى اقتدارسزلرك . محجوبيتلرينى ازاله ايله . . ميدان حميته . چيقمغه . جسارت ويرمك ايچون . . نمونهٔ امتثال اولمغـه اولان (آرزو) . . . همده (اثرك) بالذات رغبته شايان اولمسه‌ده . . . بنم كبى مأمول اولميان (بريسـندن) كوچك براثر دخى . . برنوع (آنتيقه‌لق) رغبتنه شايان اولمسنه اولان (اميد) . . . نى اثر يازمغه جسارت ويرمشلردر . . . يوقسه‌بن بيلمز دكلم كه اثرلرم . بعضاً . هم حقيقت شـكن . . . هم نظم شكن . . . هم اسلوب شكن . . . هم خيال شكن . . . هم حس شكن . . . هم افراط آلوددر . . . . لكن نه‌يابه‌يم . . بشـقه درلوده اوله‌مزدى . . زيرا تام (بر عصرى) بر (سـنه) يه صيقيشـديران . . ويدنجى عصردن . اون اوچنجى عصره قـدر . . بنم كبى

قرون وسطا آدملرينك . خيالنى . يوارلنديرمقله . . هربرعصر بر (حس) وبر (تأثيرى) قاريشديروب . برنجى اثرمى الهام ايدن . (تموزك) انقلاب مسعودينك (تشـويقيله) . . . همده بتون دوائر . . وطبقات . متداخلهٔ . متسافله‌يى . قاريشديران . . . واستبدادك (تضييق مجنونانه) سيله . . وجوده آتيلان و(دوقتورلر)ك (توقاتيله) عدمدن . (تيمارخانه) قپوسيله . طيشارى‌يه . فرلايان . . (جنّت خاطراتى) اولان اثريمى تكميـل ايدوب . . (ايكى‌مكتب مصيبت شهادتنامه) سنى ابرازه نى مجبور ايدن . . مارت . . ومايس . . مشئوم . . ومدهش اولان اختلال . . وانقلابك ويرديكى(هيجان) ايله . . . همده‌غايت . . متنوعه‌ومختلفه . . طبايع . . وحسياتى تضـمن ايدن . . و شو (ايكى رچته‌يى) وجوده كتيرن اس‌الاسـاس (مسلكم) الماس مثال اولان (اسـلاميت) حسّنك(صدفى) وكردلكله ممزوج اولان(مليّت)فكرينك ويرديكى (درس) ايله . . . شـويله اثرلرى انتـاج ايتدى . . . . . ديمك هر براثرم برقاچ عصرك(فذلكه‌سى) وكرد طائفه‌لرينك طبيعتلرينك (انموذجى) . . . و غايت

TÜRK TARİH KURUMU

مختلفه اطوارمك (نمونه‌سی) ... اولديغندن حقيقی (انتظام)
اوندن آرامق عبثدر .... اوت (ادبك) دكل بلكه ادبياتك
قانوننه . قارشی . آثارمی . مخالفته . سوق ايدن يدی
اسبابدر ... (اولا) صباوتمدنبرو .. كاه (قويو) ديبنده ..
كاه (مناره) باشنده كبی (فهماً) استعدادلرده بولنيورم ...
كاه غايت دقيق بر حقيقت دعوتسز (الیمه) كليور .. كاه
غايت تانشم .. دوستم اولمش .. بر حقيقت . اجنبی اولوب ..
طانيميورم .. حتی بر كونده كاه غايت جاهل .. كاه
تجربه‌لی بر سياسی كبی ايشه قاريشمق ايسترم .. (ثانيا)
مشروطيتك . فجر صادقنه . قدر .. (انشا و كتابتده)
تماماً هم امّی .. هم عجمی ايدم . . هرنه‌كه انشا ايتدم
ايسه (اوستاذمز) اولان مشروطيتدن اوكرندم ...
(جنان) (جَنانده) (يمشلر) كماله ايرمه‌مش ايكن ..
قوپاردم ... اكر سزه (اكشی) كلور ايسه يوزيكزی
(اكشيدوب) عبوس . قمطرير . اولمه‌ييكز ... (ثالثا)
مستحق اولمديغم توجه عامه‌دن . نشأت ايدن . بر شهرت
كاذبه . بكا تحميل ايتديكی وظيفهٔ مهمه ايله . عجزدن
نشئت ايدن (آتلامق) نمايشه . . ساخته اهليتله . اهل

اولمديغم بر شيئه .. كريشمكه مجبور اولدم ... (رابعا)
فطرةً .. بنده كی غرور .. ملّيةً .. بنده كی فخريه ...
مسلكا .. بنده كی تحديث نعمت ... مشرباً .. بنده كی
ميل تفوّق ... قوميةً .. بنده كی ميل تجدّد ... وميل
نمايش .... (شاش) آدمه . اثرلرمده حقيقتدن . فضله .
بر (انانيت) كوستريور ... اوت (انانيت) وار بنم
دكل ملتمك انانيتيدر ... (بنلك) وار بنم دكل (صنفم)
اولان ملائك مدارسك عزّتيدر ... (خامساً) بن كردجه
دوشونورم .. تركجه و عربجه . يازييورم . . (مطبعهٔ)
خيالده كی (مترجم) عجمی يا (قلبك) سوزنی (ايی)
آكلاميور . . ويا (لسانك) ديلنه آشنا دكلدر ... هم
تركجه‌نك صرف نحوينی بلمديكمدن معنايه كيدرديكم
اسلوبك (دوكمه)لری پك قاريشيق اوليور ... حتی .
اوت . ايشته . شمدی . همده . زيرا . اولان . شو
بو . تكررلری سزك كبی بنی‌ده اوصانديرييور ...
بشقه‌سنك تصحيحنه‌ده قطعياً راضی اوله‌ميورم . . .
زيرا (كلامه) (پوسكول) طاقق كبی بشقه‌سنك
(سوزی) سوزلرمله هيچ مناسبت و الفت پيدا

ایتمیور . . . سوزلرمدن توحش ایدر ... (سادساً)
طبیعتمده کی افراط جهتیله (دوشوندیکمدن) مترجم
خیالینك (ترجمه‌سنده) خطّاطك (املاسنده) طابعك
(طبعنده) مطالعك (فهمنده) بعضاً یاکلش
دوشمکله کوزل بر حقیقت چیرکینلشیور . . .
(سابعاً) شو (صیقل اسلامیت) و (اکراد رچته‌سی)
اولان ایکی (اثر) اودهشتلی طاغ . ودره . وصحرالرك
(قوهٔ منبته) سی فوق العاده نشو ونما ویره‌رك قرق
اللی کون ظرفنده هم یشیلاندی... هم جسیم برشجره
اولدی ... هم میوه ویردی . . . اوت اویله بر وقتده
وجوده کلدیکه (طاغلر) بنی دره‌لرك (ید) خشیننه
فیرلاتیوردی . . آنلرده بنی صحرالرك یوزلرینه
چارپیوردی . . صکره حمیت ملّیه . و حمیت اسلامیه .
شو ایکی صنف میوه‌لری طاغ باشندن . قوپاروب . .
و بعضاً روزکار اوروب . دره‌نك . دیبنه . دوشمش
میوه‌لری . علاج ایچون . طوپلایوب . مدینهٔ مدنیتك
چارشوسنه . کتوردیلر . . . حتی بر قسمی (باشد)
طاغنك یمشیدر . . . بر طائفه‌سی (فرّاشین) اووه‌سنك

میوه‌سیدر . . . برمقداری (بیت الشباب) دره‌سنده
قرمزیلنمش ثمره‌سیدر ... ایشته شو ایکی اثری یازدیغم
وقت . زمان . قیصه ... مکان . وحشی . . . بن .
سیّاح ... ذهن . مشوش ... وجود . یارم خسته .
یازمق . عجله ... اولدیغندن البتّه مشوش اولور ...
ای اهل انصاف معذرتم بو ... قبول ایدرسه‌کز . .
انصافك شانیدر . . . ایتمزسه‌کز . . امین اولیکز .
سزه منت ایتمم . . هیچده قبول ایتمه‌ییکز . . سزك
منتکز طاغ باشنده اولسون . . . سزه بکندیرمك
ایچون دکل. بلکه حقه خدمت ایچون یازدم . والسلام.
شو اثرك (نغماتنی) دیکله‌مك ایچون بر (کرد)
جسدینی کیمك بر (وحشی) خیالنی باشنه طاقق
کرکدر ... یوقسه نه استماع (حلال) نه‌سماع (طاتلی)
اولور ... (ابو لاشيء سعید)

TÜRK TARİH KURUMU

بسم الله الرحمن الرحيم

والصلاة .. على سيّد العالم . . . (اما بعد) اهل حميتك نظرينه عرض ايدييورمكه وقتا مشروطيتك . . ايكنجى ياشنده . . (استانبول) تمثيل ايتديكى عصردن (تاريخ وارى) برنظرايله (كوچوب) قرون وسطايه قارشو . . آشاغى‌يه . . اينمكله .. عشائر اكرادك ايچنده جولان ايله . . بهاردن . . كوزه بر (رحلت صيفيه) كوزدن . . بهاره (بلاد عربيه) دن بر (رحلت شتائيه) ايتدم ... طاغ وصحرايى بر (مدرسه) ايده‌رك مشروطيتى درس ويردم ... بردن بكا كورنديكه مشروطيتى غايت غريب بر صورتده تلقى ايتمشلر . . . هرطرفك (شبهه) وسؤاللرى اغلب بردره‌دن كلمش كبى كوردم . . . ايشته (تشخيص مرض) ايچون (مفتاح كلامى) آنلره ويردم ... ديدم سز سؤال ايديكز ... بنده اكا كوره جواب ويره‌يم . . . آنلر استحسان

ايتديلر .. زيرا كردلرك طبيعت مشروطيت پرورانه-لرينه بناءً (درسى) مناظره ومناقشه صورتيله اوقويور-لر ... انك ايچوندركه (مدرسه) لرى كوچك برمجلس (مبعوثان علميه‌يى) اكديرييور... ايشته (تعميماللفائده) سؤاللرينى جوابلرمله مصافحه‌ايتديره‌رك شوكتابى يازدم تا بر برينه . معاونتده بولنسون . . . همده كورمديكم (اكراد) وامثالنه‌شوكتاب بكا (بالوكالة) اونلرله قنوشه‌رق جواب ويرسون . . . همده لسانلرى قلبلرينه ترجمانلق ايده‌ميانلره (بدلا) سؤال ايتسون . . . الحاصل شو كتاب طرفمدن : جواب . . اونلرك جانبندن : سؤال ايتمك وظيفه‌سيله مكلّفدر . . . همده (سياست طبيبلرينه) (تشخيص علته) دائر خدمت ايله موظّفدر . . . اى اهل حميت اكلاييكز كردو امثالى (فكراً) مشروطيت پرور اولمش . . واوليورلر لكن بعض مأمورك (فعلا) مشروطيت پرور اولمه‌سى مشكلدر حالبوكه عقللرى كوزلرنده اولان (عوامه) (درس) ويرن فعلدر . . . ايمدى سؤاله وجوابه باشلايورم .

TÜRK TARİH KURUMU

(س) — .. اى (سيدا) استانبوله كتدك . .
بو انقلاب عظيمى كوردك . . مهم ايشلر ايچنه
كردك . . بزه . نه . كتيردك . . .

(ج) — . . مژده كتوردم . . . .

(س) — . . (مژده) نه‌ديمك . . بعضلر بزه
سزك ايچون فنالق وار . . ديورلر . . .

(ج) — . . نوردن . . ضرر كلمز . . كلورسه .
(خفاشه) كلور . . مردار شيئلره كلور . . . سزه
جميع قوتمله . يالكز كردستانه دكل . بلكه عالمه
ايشتديره‌جك طرزده . باغيره‌رق (مژده) ويريبورمكه
عموم (اسلامك) لاسيما (عثمانيلرك) . باخصوص
(اكرادك) سعادتنك فجر صادقنك كلديكنى حتى
(باشد) باشنده كوريبورم (رغماعلى انف ابوالعلاء
المعرى) فرضا شو دولتك يارى ملتى (بهاسنده)
ويرلسه ايدى . . كنه (ارزان) وظلمتله برابر يانسه
ايدى كنه (اوجوز) . . . . .

(س) — بز . اويله . . ايشتمه‌دك . . . . . .

(ج) — شيطانك ارقداشلرى چوقدر . . . .

(س) — اويله ايسه ذهنمزه كلن شبهه‌لرى
وسؤاللرى حل ايت . . . .

(ج) — البتّ فقط (مشترى) اولمه‌دن . .
ايسته‌مدن . . . (مالمى) صاتمم . . .

(س) — استبداد . . ندر مشروطيت . . ندر.
(ديكرى) ارمنيلر اغا اولديلر . . بز سفيل
قالدق . . (باشقه‌سى) ديمزه ضرر يوقمى . . . دها
(بشقه‌سى) ژون تركلر شويله‌درلر . . بويله‌درلر . .
بزيده ضرر ديده ايده‌جكلر . . . (ديكرى) غير مسلم
نصل عسكر اوله‌جق . . . الخ

(ج) — (ياهو) شو كورلتيلى قارمه قاريشيق
سزك كبى (انتظامسز) سؤاللريكزه نصل جواب
ويره‌جكم . . . .

(س) — قاعدهٔ سؤالى سن كوستر . . . . .

(ج) — مشروطيت قانونيله . سؤال ايديكز ..
يعنى ايچكزده بر ايكى (ذكى) آدمى انتخاب ايديكز ...
تا سزه وكيل اوله‌رق ... مشترى اولوب .. سؤال
ايتسون .. سزده دكله‌يكز ... اونلر پكى پكى ...

TÜRK TARİH KURUMU

(س) — استبداد .. نەدر ... مشروطیت نەدر ...

(ج) — استبداد .. تحكّمدر .. معاملهٔ كیفیەدر .. قوّته استناد ایله جبردر .. رأی واحددر .. سوء استعمالاته غایت مساعد بر زمیندر .. ظلمك تمليدر .. انسانیتك ماحیسیدر .. سفالت درەلرینك اسفل سافلینه انسانی تكرلندیرن .. وعالم اسلامیتی .. ذلت وسفالته دوشورتیرن .. و اغراض و خصومتی اویاندیرن .. و اسلامیتی زهیرلندیرن .. حتی هر شیئه سرایت ایله زهرینی آتان .. اودرجه اختلافاتی بین الاسلام ایقاع ایدوب .. معتزله . جبری . مرجئه . كبی ضلالت فرقەلرینی تولید ایدن .. استبداددر ... اوت (تقلید)ك پدری و استبداد سیاسینك (ولدی) اولان (استبداد علمیدر)كه جبریه رافضه معتزله كبی اسلامیتی مشوش ایدن فرقەلری تولید ایتمشدر ....

(س) — استبداد بودرجه بر سمّ قاتل اولدیغنی .. بلمزدك ... لله الحمد پارچەلندی ... آنی اساسیله . تداوی ایدەجك . اولان (تریاق مشروطیتی) بزه تعریف ایت ....

(ج) — بعض مأمورلرك افعالی عدم الفتدن طولایی سزه یا كلش (درس) كوستردیكی ..... و شدّتدن نشئت ایدن مشوشیتله حال حاضردن (فهم) ایتدیككز (مشروطیتی) تفسیر ایتمیەجكم .... بلكه حكومتك هدف مقصدی اولان (مشروطیت مشروعەیی) بیان ایدەجكم ایشته مشروطیت (وشاورهم فی الامر) . (وامرهم شوری بینهم) آیت كریمەلرینك تجلیسیدر .. و مشورت شرعیەدر .. او وجود نورانینك .. قوته بدل .. حیاتی .. حقدر .. قلبی .. معرفتدر .. لسانی .. محبتدر .. عقلی .. قانوندر .. شخص .. دكلدر .. اوت مشروطیت .. حاكمیت ملتدر ... (سز) دخی حاكم اولدیكز .. عموم اقوامك سبب سعادتیدر ... (سز) ده سعادته كیدەجكسكز بتون اشواق و حسیات عالیەیی اویاندیرر ... (اویقو) بس .. (سز) ده اویانكز .. انسانی حیوانلقدن قورتارر .. (سز) ده تام انسان اولیكز . (اسلامیتك) بختنی .. (آسیانك) طالعنی .. آچەجقدر ... (سزه) مژده .. بزم دولتی عمر ابدی‌یه

TÜRK TARİH KURUMU

مظهر ايدر ... ملّتك بقاسيله ابقا ايده‌جك ... (سز) دهامأيوس اولمايكز .. برانجه (تل) كبى هرطرفه هوا . وهوسك تهييجى ايله . چوريلمكه مستعد اولان (رأى‌واحد) استبدادى (لايتزلزل) بر (تمور ديرك) كبى (لايتقلّل) برالماس قلنچ كبى اولان (افكار عامه)يه تبديل ايدر . . . (سز) ده‌سفينهٔ (نوح) كبى امنيت ايديكز .. هركسى بر پادشاه حكمنه كتوريور . . . (سز) ده حريت پرورلكله پادشاه اولمغه غيرت ايديكز اساس انسانيت اولان (جزء اختيارى) تأمين ايدر ... آزاد ايدر ... (سز) ده جامد اولميه راضى اولمايكز.. اوچيوز مليوندن زياده (اهل اسلامى) بر (عشيرت) كبى بربرينه ربط ايدر ... (سز) ده اورابطه‌يى محافظه ايديكز .. زيرا مشورت (پرده‌يى) آتدى. .. ملّيت كوروندى ... حركته كلدى ... مليت ايچنده (اسلاميت) ايشقلاندى ... اهتزازه كلدى ... زيرا ملّيتمزك ... روحى .. اسلاميتدر .. حقيقى . ونسبى . واضافيدن مركّبدر ... بشقه ملته بكزه‌ميورز...

(س) — استبدادك چركينلكنه مشروطيتك بودرجه ايولكنه دليلك ندر . . . .

(ج) — سز عوام اولديغكزدن : خيالكزنه (تفكّر) كوزيكزله (تعقل) ايتديككزدن (تمثيل) سزه . برهان نظريدن : دهازياده مقنعدر . . . ايشته ايكيسنك ماهيتلرينى مثال ايله تصوير ايدوب كوستره جكم . . . ايشته بيلكز حكومت . (حكيم) كيدر .. (ملت) خسته‌در .. فرض ايديكز (بن) شو (چادر)ده اوطورمش برحكيمم . . شو اطرافده‌كى هر بركويده (اه ايتمسون) برر آيرى خسته‌لق‌وار . . (بن) او خسته‌لقلرى تشخيص ايتمامشم . . همده تعجيزمى ايسته‌ميان مداهنه‌جيلردن . . يالانجيلردن . . بشقه كيمسه‌يى كورمامشم .. شوحالده شوكويلره . طانيماديغم برخسته‌لغه . كورمديكم برخسته‌يه . كوندرديكم رچته‌سز ميزانسز . بر (علاجى) استعمال ايدن عجبا شفامى بولور ... ويا‌خوداولور ... اوت « موتوا قبل ان تموتوا» سرّينه شونك (سايهٔ مظلمانه) سنده مظهر اولديكز ... ايشته‌هر (كويه) بؤله علاج كوندرمك . . حتى

(داء الجوع) ايله (قارين) آغريسنه مبتـلا اولان امثالكزه . . . (هضم عـلاجى) حكمنـده اولان اعانه طوپلامق . . . ياخود اشقيالق وخصومت درديله ملتهب بولنان اووجوده التهابى تزييد ايدن (حميديلك) اجرا ايتمك . . . والى آخره . . . عجبا (تداويمى) يوقسه (تسميم) ميدر ... (ملك الموته) ياردم ايتمكدر. ايشته ماهيت استبدادك (تمثالى) بودر ... زيرا سابقده (پادشاه) كندى يرنده (محبوس) كبى اوطوريپوردى. بيچاره ملتك حالنى آكلاميوردى . . . ياخود (ضعف قلب) و (قوّت وهم) ايله آكلامق ايستەميوردى . . . ياخود متهوسانه . و متكيفانه . و متقلقل اولان طبيعتى آكلاتيرمغه مساعد دكلدى ... ايشته (حكومتده) كى استبداده . . هرشيدەكى استبدادى قياس ايديكز .. حتى (تقليدى) توليد ايدن (علمك استبدادى) دخى بويله در . . . اما (بالضروره) حكومت اسلاميه نك هدف مقصدى اولان (مشروطيت مشروعەك تمثالنى) ايسترسكز .. فرض ايديكز (بن) برحكيمم .. شو چادر دخى (اجزاخانه) در . . ايچندەيم . . عموم

(كويلر) ده و ياخود (اولر) ده چشيت چشيت خستەلقلرى .. تشخيص ايتمش .. رچتەسنى يازمش .. بر (منتخب آدم يانمه) كليور . . . (رچتەسنى) ابراز ايديپور كه (داء الجهل) ايله (باش) آغريسى وار . يازيليدر . . . بندخى (فن آفيونى) ابتـدا آنلرك لسانلرينك (ظرفنده) صكرەده لسان رسميەيه افراغ ايدەرك ويريپورم . . . بر بشقه سنك (رچتەسنى) كوستريپوركه (قلب خستەلغى) اولان (ضعف ديانت) وار ... بنده (فنونى ... معارف اسلاميه ايله مزج) ايدەرك بر (معجون) ياپيـورم . . (مدرّسـلر)ك اللرينه ويريپورم .. كوندريپورم . . . ديكرنده (داء الخصومت) ايله اختلال (ستمەسى) وار . . . بنـده (فكر مليّتى) اوياندير ارق . . . ايشيقلنديرەرق . . . (ترياق مثـال عدالت ومحبتى) او (نور) ايله مزج ايتـديرەرك . . . (صولفـاتو مثـال) بر عـلاج ويريپورم . . . ايشـته بويله بر حكيمدركه (وطن خستەخانه) سـنده بيچاره (اطفالى) هلاكدن خلاص ايدر . . . (ها) حـكومت مشروطەنك (تمثـال

TÜRK TARİH KURUMU

نورانیسی) « کلکم راع وکلکم مسئول عن رعیته »
سرنجه هر بر بیوك آدم بو (دستوری) نظرینه آلمق
کرکدر . . . .

(س) — درمان . . درماندر . . . ندن . .
زهر اولسون . . . .

(ج) — بردردك درمانی . . بشقه بردرده زهر
اوله‌بیلور ... بردرمان حددن کچسه .. درد کتیرر ...

(س) — نه دییورسك (استحسنت ذاورم) حال
حاضرك اسکیسی کبی چوق فنالغی وار ... بزه ظلم
ایدر . . همده ضعفده قوتسزلکده اسکیسنه بکزر...
دیمك تعریف ایتدیکك (مشروطیت) دها بزه (سلام)
ایتمامش .. تاکه بزده اهلاً . و سهلاً . دیسك . . .

(ج) — (لابل أستسقیت اسکوباً ... و استسعبت
یعبوباً ... و استحسنت حوراء . . . و مدحت حرّیةً
حرّة حوریة) فقط سزك دیوانه‌لککزدن .. قورقمش..
کله‌مامش ... (ظلم) مشروطیتك خطاسی دکل . . .
بلکه قفاکزده کی جهالتك ظلمتندندر . . . سز دیوانه
لکله قصه یولی(اوزون)یاپیورسکز... (کودان وماخو

ران) عشیرتلری دها عسکر کلمه‌دن (علی کل حال) ویرمکه
مجبور اولان اموال امیریه‌یی حاضر ایتسه ایدیلر ...
شوقدر (ظلم) اولمیه‌جقدی ... اوت بر (ملّت) جهالتله
حقوقنی بیلمزسه .. اهل حمیتی دخی مستبد ایدر ...
سز دییورسکز شمدیکی حکومت اسکیسی کبی ضعیفدر..
اوت قوتسزلقده طقوز یاشنده کی (چوجق) طقسان
یاشنده‌کی (اختیاره) بکزر... فقط او (قبر)ه متوجهاً ..
این .. اکیلور .. کیرر ... شو ایسه طوغریلور ..
شبابه طوغری یوکسه‌لیر . . . .

(س) — نه‌دن بویله‌بولانقدر... صافی اولمیور...

(ج) — یوز سنه‌دنبرو. خرابه یوزطوتان برشی
بردن .. یاپیله‌مز ... سزه برمثال سویلیه‌جکم بر (بلاغ
باشی) چوق زمان تعفن .. و تسمم ایتمش . . ایچنه
چوق پیسلك دوشمش .. صکره‌ده آنی تصفیه ایچون
او پیسلکلری ایچندن چیقاریلورسه..وبر (حوض) کبی
یاپیلورسه .. عجبا (پیکارك) (صوبی) بر زمان . بولانق
اوله‌رق کلیه‌جکمی ... فقط مراق ایتمه‌یکز .. عاقبت
برّاق اوله‌جقدر . . . .

(س) — تعریف ایتدیککز (مشروطیتك) نه مقداری بزه کلمش .. و نیچون بتون کلمیور . . . .

(ج) — آنجق (اون) قسمدن برقسمی سزه کله بیلمش ... زیرا سزك شووحشت انکیز .. جهالتپرور خصومت افزا .. اولان (صرب طاغ) و درین (دره) لریکزده‌کی وحشت(آیو)لرندن .. جهالت (اژدرها)سندن خصومت(قورتلرندن) .. بی‌چاره(مشروطیت) قورقار.. قولایلقله کلمکه جسارت ایده‌مز ... اکر سز (تنبل) قالوبده آنك یولنی یاپمزسه‌کز .. تنبلك ایتسه‌کز . . یوز سنه صکره تماماً جمالنی کورجکسکز . . . زیرا سزکله استانبول آره‌سنده‌کی (مسافه) بر (آیلق) در فقط سزکله اهل مشروطیت آره‌سنده‌کی (مسافه) بیك (آیدن) فضله‌در . . . زیرا اسکی زمانك آدملرینه بکزرسکز . . . او نازك مشروطیت استانبول حوالیسنده‌کی (بیلانلردن) قورتولسه شو اوزون مسافه‌دن کچمکله . . جهالت کبی مدهش (بطاقلغی) فقرکبی متوحش (قرآجلری) خصومت کبی غایت (کیشر) طاغلری قطع ایتمکله برابر (اشقیایه)

راست کله‌جکدر . . . ازجمله بعض (جزای سزاسنی) هضم ایتمیان . . . برقسمده بشقه‌سنك (اتی) یمك‌دن دیشی چیقاریلان . . . وبعض برمشهور بکتاشی کبی معنی ویرنلر . . . یول اوزرینه چیقوب . . غصب وغارت ایدیورلر . . . دها آنلرك (اوته) طرفنده‌ده برقسم (کوه‌زه)لر واردر . . . بعض بهانه ایله پارچه پارچه ایتمك ایستیورلر . . . اویله ایسه اکا بر (یول) ویاخود بر (بالون) یاپیکز . . . .

(س) — بزمأیوس اولدق . . دهانه وقت بزه کله‌جکدر . . . .

(ج) — (یأس) عجزدن کلور . . . (یأس) مانع هرکمالدر . . . حمیت ایسه . . شدت موانعه قارشی . . شدتله (متانت) ایتمکدر . . . حال بوکه شو (زمان) (ممتنعات عادیه‌یی) (ممکن) درجه‌سنه ایندیرییور . . . چابوق (یاسه) انقلاب ایدن (حمیت) . حمیت دکلدر . . . بن سزی تنبللکدن قورتامق ایچون قباحتلریکزی کوسترم ... آنی چابوق کلمك ایستیورسکز . ایشته معرفت وفضیلتدن : (دمیر)

TÜRK TARİH KURUMU

یولنی یاپیکز تا که مشروطیت (مدنیت) دنیالان
شندوفر کمالاته بینوب . . وترقیات تحملرینی بیندیره‌رك
قیصه برزمانده . . مانعلردن قورتوله‌رق . . یکجه‌جك ..
سزه (سلام) ایتسون . . . (سز) نقدر یولی عجله
ایله یاپسه‌کز . . (او)ده اودرجه عجله ایله‌کله‌جکدر . .

(س) — (انشاءالله) (طالعمز) وارسه . .
بزده کوره‌جکز بزه (توکل) کافی دکلیدر . . . . .

(ج) — بیچاره (طالعکزه) سزده (یاردم)
ایتملیسکز . . بغداد (طرار)لری کبی اولمه‌یکز . . .
سزك (عطالت) بهانه‌سی اولان شو تشبث‌سز
(توکلسکز) نظام اسبابی رد ایتدیکندن : کائناتی تنظیم
ایدن : (مشیئه) قارشو تمرد دیمکدر ... شو (توکل)
دونر . . نفسنی نقض ایدر . . .

(س) — شمدی فنالغیده . کوریبورز . ایلکیده
کوریبورز . . . مشروطیتك آثاری هانکیسی . .
اوته‌کینك آثاری هانکیسیدر . . . .

(ج) — نقدر ایولك وار مشروطیتك ضیا
سندندر . . . نقدرفنالق وار یا اسکی استبداك ظلمتندن

یاخود مشروطیت نامیله یکی بر (استبدادك
ظلمندندر . . . (کیری) قالدی . تا (تعزیه) دن :
صکره (وداع) ایدوب . . (پدرینی) تعقیب ایتسون . .
فقط امین اولکز (ضیا) غلبه چاله‌جقدر . . .

(س) — مشروطیتی پك چوق اعظام ایدییور
سك . . . اسکیده (رأی واحد) ایدی . . . .
(ملتدن) سؤال یوق ایدی . . . شمدی مشورتدر ..
ملتدن سؤال ایدیلور .. (ملت) نه‌ایچون دیر. .. اوکا
نه‌استرسك دینلور . . . ایشته بوقدر . . . دهانه‌در
اوقدر (علاوه) بی طاقیورسك ...

(ج) — ذاتاً شو (نقطه) بتون جوابلرمی
تضمن ایتمش . . . زیرا . . مشروطیت (حکومتده)
دوشدیکی وقت . (فکر حریت) مشروطیتی هروجهله
اویاندیریر . . هر نوعده . هر طائفه‌ده . اونك صنعتنه
عائد بر (نوع مشروطیتی) تولید ایدر . . حتی
علماده . مدارسده . طلبه‌ده . بر (نوع مشروطیتی)
انتاج ایدر . . اوت هر طائفه یه اوکا مخصوص بر
(مشروطیت) بر (تجدد) الهام اولنیور . . . ایشته

TÜRK TARİH KURUMU

شو آرقه‌سنده (شمس) سعادتی تلویح ایدن .. وتمایل وانجذاب ، و امتزاجه یوز طوتان لمعات مشورتدرکه بکا (مشروطیت حکومتی) بوقدر سودیرمشدر ... بنجه (تقلید) ك (تملی) آتوب .. اختلافاتی چیقارمقله معتزله ، جبری ، مرجئه ، مجسّمه ، کبی ضلالت فرقه‌لرینی اسلامیتدن انتاج ایدن مسائل دینیه‌ده‌که (استبداد علمیدر) ... و (نفس الامر) ده (مقیّد) اولان شیده (اطلاقدر[1]) مشروطیت علمیه حقیله تأسس ایتسه (میل تحرئ حقیقتك) امدادیله .. فنون صادقه‌نك معاونتیله .. انصافك یاردیمیله .. شوفرق ضالّه (اهل سنت وجماعته) داخل اوله‌جقلری قویاً مأمولدر ... شو فرقه‌لر اکر چندان بر (حزب) اوله‌رق کورونمیور . . . فقط افکارده تحلّل ایدرك منتشره‌در . . . هرکسك دماغنده اونلرك میل ایتدیکی مسلکه (میلان) بولنه‌بیلور . . حتی اکر بر (دماغ بیوتلسه) ... معانی تجسیم ایدیلور ایسه ... شوفرق(سینه‌ماطوغراف[2]) واری اودماغده

[1] دقت لازم .

[2] کردلره مدنیتك غرابتنی ذکر ایتدیکم صره‌ده سینه‌ماطوغرافی تعریف ایتمشدم .

تمثل ایتدیکی کوریله‌جکدر ... شوقصّه اوزوندر . . مقامی دکل .. سز سؤاللریکزی ایدیکز ...

(س) — شو مشروطیت بیوکلریمزی . . بکلریمزی .. قیردی .. فقط بعضیلریده مستحق ایدی. همده مادةً برشی کورمه‌دن یالکز مشروطیتك (نامنی) ایشتمکله کندی کنلرینه دوشدیلر . . بونك حکمتی ندر ؟ ...

(ج) — معناً هر بر زمانك بر (حکمی) و حکمرانی واردر .. سزك اصطلاحکزجه او زمانك (ماکنه‌سنی) چویرن بر (اغا) لازمدر .. ایشته زمان استبدادك حاکم معنویسی (قوت) ایدی . . . کیمك قلنجی . کسکین . . قلبی قاسی اولسه ایدی یوکسه‌لوردی . . . فقط زمان مشروطیتك (زنبرکی) روحی ، قوتی ، حاکمی ، آغاسی ، حقدر .. عقلدر.. معرفتدر .. قانوندر .. افکار عامه‌در ... کیمك عقلی کسکین . قلبی پارلاق اولورسه یالکز (او) یوکسله‌جکدر (علم) (یاشنی) الدقجه ، (تزاید) . . (قوّت) (اختیار) لندقجه ، (تناقص) ایتدکلرندن قوته‌استناد

TÜRK TARİH KURUMU

ایدن (قرون وسطی) حکومتلری (انقراضه) محکوم
اولوب (عصر حاضر) حکومتلری (علمه) استناد
ایتدکلرندن (خضرواری) برعمره مظهردرلر ...

ایشته ای. (کورد) لر ! سزك بك . و اغا، حتی،
شیخلرکز دخی . اکرقوته استناد ایله . . قلنجلری
کسکین. ایسه . . بالضروره دوشه‌جکلردر . . . همده
مستحقدرلر.. اکر (عقله) استناد ایله (جبر) یرینه
(محبتی) استعمال .. وحسیاتی . افکاره تابع ایسه ..
او دوشمیه‌جك . بلکه یوکسله‌جکدر ..

(س) — نه‌دن شو انقلاب حکومت . هر شیده
بر انقلاب کتوردی . . . .

(ج) — « الناس علی سلوك ملوکهم » سرنجه
(استبداد) هرکسك، طمارلرینه سرایت ایتمش ایدی .
چوق (نام) و صورتلرده کندینی کوستریبوردی . .
چوق (دام) وپلانلر استعمال ایدیبور ایدی . . حتی
بنم کبی بر آدم (علمی) واسطه ایدوب تحکم ایدیبور
ایدی .. ویاخود (سخاوت ملیه‌یی) سوء استعمال ایدر
ایدی . . ویاخود شو (شیخ) کبی ، نجاتی سبیله .

هرکس آنك خاطرینی طوته‌رق ، طوتمغله مکلف
بیلدیکندن تحکم و استبداد ایدیوردی . . .

(س) — دیمك (اولدرمه) مزه حکومتك
استبدادینه یاردم ایدن بشقه استبدادلرده وار ایمش ...

(ج) — اوت جهالتمزك سلاحیله ، اصل بزی
محو ایدن . . ایچمزده‌کی غریب ناملر ایله حکم سورن
پارچه پارچه استبدادلر ایدی‌که حیاتمزی تسمیم ایتمش
ایدی . . . فقط ینه قباحت او کوچك کوچك
استبدادلرك(پدری) اولان استبداد حکومته عائددر ...

(س) — بکلر . . اغالر . . متشیخلر . . ایکی
قسمدر . . فرقلری نه‌در . . . . . .

(ج) — استبداد ایله.. مشروطیت قدر فرقلری
واردر . . . بن دخی مشروطیت و استبدادی مشخص
اوله‌رق سزه کوسترمك ایسته‌دیکمدن.. شو ایکی قسمی
تمثال اوله‌رق بیان ایدییورم . . . .

(س) — نصل . . . .

(ج) — اکر (بیوك)آدم استبداد ایله (قوته)
و یا (حیله) یه . . ویا کندوسنده اولمیان تصنعاً قوة

TÜRK TARİH KURUMU

(معنویه)یه . . استناداً خلقی استبعاد ایدەرك . . .
خـوف و جـبرك تضییقی ایله (طوتوب) انسـانی
حیوانلغه ایندرمش. . . دائما او ملتك شوقنی قیرر...
نشئەلرینی قاچیریر . . . اکر برناموس اولورسه . . .
یالکز او شحص مسـبتدده کوریـنور . . . دینورکه
(فلان آدم شـویله یاپدی) . . . اکر بر (سیئه)
اولورسه (قباحت) بیچاره اتباعه تقسیم اولنور . . .
ایشته شو ماهیتده کی (بیوك) حقیقةً بیوك دکلدر ...
کوچکدر . . . ملتنی کوچکلتدیرییور ... زیرا (ملتی)
هر (سعی)نی سخره کبی ایشـلیور ... خاطر ایچون
کبی یاپیور ... (ایبلك)ایتسەده(ریا)قاریشدیرییور..
مداهنه و یالانه آلیشـیور . . . . دائما آشـاغی‌یه
اینیور . . . . زیرا . . (سعی انسانینك). بخاری .
حکمنده اولان (شوق) منطفی اولیور . . . اغالری.
و بیوکلری . (اوموز) لرینـه (بینر) . . تا یالکز
کورنسون . . آنلرك اتلرندن . (ییر) تابیوسون ..
اوملتـك (غنجه مثال) اسـتعداداتی اوزرینه اورئیس
(پرده) اولوب ضـیائی کوسـترمیور . . بلکه یالکز

(او) نشو ونما بولور . انکشـاف ایدر . آچیلور .
اکر مشخص استبدادی کورمك آرزو ایدیورسـەکز
ایشته سزه (شو) . . .
(س) — امان . . بوقدر استبدادك فنا بر زهری
وارایکن عجیبدر که بز بوقدر قالمشز . . . . . .
(ج) — عجیب دکلدر . (اختـلافدن) بعضـاً
(استفاده) اولنور . . اوییس استبدادك (تعـددی)
ایچون بربرینـك قوتنی بر درجه قیرر تعدیل ایدردی
یوقسه ایشیکز فناایدی . . . .
(س) — ایکنجی قسم ناصلدر؟ . . . .
(ج) — بربیوك آدم (حقه) اسناد ایله (عقلی)
استعمال ایدوب (محبتله) ملتنی کندیسنه ربط . . زیر
دسـتانتك (اوموز)لری اوستنه چیقماز . . (آلتنه)
کیرر . یوکسـەلتیر . . . شـوقلرینی اویاندیرر . . . بر
(ایبلك) اولورسـه معناً ملته توزیع ایدر . هرکسـه
برپارچه ناموس دشمکله شوقی آرتیرر . . (حق) یرینی
بولمق ایچـون ملتنی ضـیاء معرفته قارشـو طوتار . .
(غنجه مثال) اولان اوملتك حسـیاتنه (زلال‌محبت)

TÜRK TARİH KURUMU

(ج) انسانلر حیوانلقدن چیقوب کلدیکی وقت ناصلسه (بونیده) برابر کتورمشدر ...

(س) — دیمك شو استبداد حیوانیتدن کلەدر...

(ج) — اوت مستبد بر (قورت) بیچاره بر (قیونی) پارچه پارچه ایتمك .. دائما (قوی ... ضعیفی) (ازمك) حیوانلرك برنجی (دستور) و قوانین اساسیەسندندر ....

(س) — صکره ....

(ج) — (شریعت غرا) زمینه . نزول ایتدی . تا که (زمینك) یوزینی تمیز . وانسانك یوزینی (آق) اتسون .. شو انسانیتك سیاه لکەسنی ازاله اتسون .. همده ازاله ایتدی ... فقط (وا اسفا) که محیط زمانی و مکانینك تأثیریله .. (خلافت) (سلطنته) انقلاب ایدوب . استبداد برپارچه حیاتلندی .. تا (یزید) زماننده بر درجه قوت بولەرق (باشنی) قالدیردیغندن (امام حسین) حضرتلری (حریت شرعیه) قلنجنی چکدی . باشنه حواله ایلدی ... فقط نەچارەکه استبدادك قوتی اولان . جهل و وحشت جوانب عالمده

وعقلی کوندەریر .. نشو ونما ویررسه « سیّد القوم خادمهم » حدیث شریفده مشروطیتلو (رئیسه) مثال مشخص اولور . . . مشروطیتی (کوزله) کورمك ایستیورسەکز ایشته شو (آینەیه) باقکز . . . .

(س) — دیمك بیوك (او) دکل که قلنجی کسکین اولسون . ملتی کندینه فدا ایتسون .. بلکه او درکه (عقلی) کسکین اولسون ... قلبی ملت ایچون فدا کار اولسون . . . .

(ج) — (ها) شمدی بر ایشق بولدیکز .. البته بر طوغری (شیخك) مریدلری یاخود اسکی عادل بکلرك منسوبلریله (مستبد) بر (اغا) خدمتکارلرینك جهت ارتباطده فرقلرینی بولورسکز.. مع التأسف بیوکلردەکه (مزیّت) سبب (تواضع) ایکن .. واسطهٔ تحکّم اولیور . . . عوامدەکه (ضعیف برطمار) جالب (شفقت) ایکن وسیلهٔ (اسارت) اولیور ....

(س) — شو پیس استبداد نوقتدنبرو (باشلمش) کلیور ...

TÜRK TARİH KURUMU

(زين آب) كبى (يزيد) ك استبدادنه قوت ويردى ..

(س) — شمديكى (مشروطيت ، استبداد) نره‌ده .. انلرك (حركاتى) نره‌ده .. (خلافت) (سلطنت) نره‌ده .. ناصل تطبيق ايديورسك ؟ . . يكديكرينه (مصافحه) وتماس ايتديريورسك (ارالرنده) قرنيلر وعصرلر وار ...

(ج) — مشروطيتك سرّى (قوّت) قانونده در ... شخص هيچدر... استبدادك (اساسى، قوت) شخصده اولور... قانونى كندى كيفنه تابع ايده‌بيلور ... (حق) قوتك مغلوبى . . . فقط بو ايكى (روح) هر زمانده برر (شكله) كيرر ... برر (لباس) كير . . . بوزمانك (موداسى) بويله كيدريوره .. ظن اولنمسون استبداد غلبه ايتديكى وقت تماماً حكمنى اجرا ايتمش ... مشروطيت مغلوب اولديغى وقت (محو) اولمش . . . كلاّ كائناتده غالب مطلق (خير) اولديغندن پك چوق انواع و شعبات هيئت اجتماعيه‌دن (مشروطيت) حكمفرما اولمشدر ... (جدال) بردوام . . . (حرب) ايسه سجّالدر ...

(س) — بعض آدم (شريعته) مخالفدرديور ..

(ج) — (روح مشروطيت) شريعتدندر . . . حياتيده آندندر ... فقط (الجاء ضرورتله ، تفرّعات) اوله‌بيلور (موقتا) مخالف دوشسون . . . همده هرنه حالكه مشروطيت زماننده وجوده كلور مشروطيتدن نشأت ايتمسى لازم كلز . . . همده هانكى شى واردركه هرجهتله شريعته موافق اولسون ... هانكى آدم واركه بتون احوالى شريعته مطابق اولسون . . . اويله ايسه (شخص معنوى) اولان (حكومت) دخى معصوم اوله‌مز ... آنجق (افلاطون) آتينه‌نك مدينهٔ فاضله‌ٔ خياليه‌سنده معصوم اوله‌بيلور ... لكن مشروطيت ايله سوء استعمالاتك اكثر يوللرى منسد اولور ... استبدادده ايسه آچيقدر . . .

(س) — اعتراض ايتديكك شيئه ناصل جواب ويريورسك . . . .

(ج) — بن (لباسه) ايليشيوردم . . حكومت (ايى) بر آدمدر (پيسرك) لباسنى كيمشدى بز او لباسى يرتمق . . و بيقامق ايستر ايدك . . اوله‌مدى...

TÜRK TARİH KURUMU

زمانه براقدق . . . تا يواش يرتلسون . . . اوت (نمازى) قيليوردى . . قبله‌يى طانيميوردى . . صكره طانيدى.. ويا طانيه‌جقدر. . . (اهون الشرين) برعدالت اضافه‌در... فقط كمال تلهف ايله باغرييورم‌كه (شدته) انقلاب ايدن (فكر انتقام) ك تداخلى . . . وهيجاناتى انتاج ايدن (تجربه‌سزلك) اوزرمزه (امرى) شدتلنديردى . . . (بها)لشديردى . . . موقةً برنوع اقرانلق چوكدى. . . امين اولكزكه چكيله‌جكدر. . .

(س) — نه‌دن ما كنهٔ احوال كوزلجه ايشله‌ميور..

(ج) — زيرا تجربه . . حميت . . نور قلب .. ونور فكرى.. جمع ايدنلر (و ظائفه) كفايت ايتمزلر... بعض اهل غيرت و حميتده (ميل التخريب) ملكه اولمش . . . تعميره پك آليشيق دكلدر . . . بعض اهل تجربه و تعمير ايسه اسكيسنه بر درجه ميل ايله استعدادلرى پك مساعد دكلدر . . . ديمك بزه بر نسل جديد لازمدر . . . بونيده جداً سويليورم اكر (مشورت) شريعتدن بر پارمق مفارقت ايدرسه (اسكى حال) يوز آرشون آيرلمشدر .

(س) — نه‌دن . . . .

(ج) — بر اينجه (تلى) روزكار هرطرفه چويره بيلير . . . فقط اجتماع و اتحاد ايله حاصل اولان (حبل المتين) و (عروة الوثقى) دكمه شيلرله تزلزل ايتمز .... (اجماع امت) شريعتده بر دليل يقينيدر . . . (رأى جمهور) شريعتده بر اساسدر . . . . (ميلان عامه) شريعتده معتبر و محترمدر . . . ايشته باقيكز اسكى پادشاهلرك (اراده) سنى ارمنى (روزكارى) ويا اجنبى (هواسى) و ياوهمك (وسوسه‌سى) (اسمكله) چويره بيليردى . . . اوده سكوته (رشوت معنويه) اوله‌رق برچوق احكام شريعتى فدا ايدييوردى ... شمدى (قپو) آچيلدى فقط تمامى ايلروده ... اوچيوز آراى متقابله وافكار متخالفه حق و مصلحتدن بشقه برشيئه ايله (مصالحه) ايتمز ... ويا (سكوت) ايتمزلر ... حق و مصلحت ايسه شريعتده اساسدر. فقط (ان الضرورات تبيح المحظورات) قاعدهٔ شرعيه‌سنجه بعضاً (حرام) بيلديكمز (شئ) الجاى ضرورتله واجب اولور . . . . تعفن ايتمش (پارماق) كسيلور . . تا (ال) كسيلمسون (سلامت

TÜRK TARİH KURUMU

ملت) جوهر حیاته ، توقف ایتسه ویرمکدن توقف
ایدلمز . . . ناصلکه ایدلمدی . . . دنیاده اك عجیب . .
اك غریبی . . (روحنی) افتخارله سلامت ملتبه فدا
ایدنلردن بعضاً غرضنده منفعت جزئیهٔ غروریه‌سنده
بخل ایدر . . . ویرمیور . . . دیمك شریعتی استیانلر
ایکی قسمدر . بری موازنه ایله (ضرورتی) نظره
آله‌رق مدققانه مشروطیتی . . شریعته .. تطبیق ایتمك
استیور . . . دیکریده موازنه‌سز ظاهر پرستانه‌چیقلمز
بریوله صاپیور .

(س) — مجلس مبعوثانده خریستیانلر . .
یهودیلر . . واردر آنلرك رأیلرینك شریعتده نه
(قیمتی) واردر . . . .

(ج) — اولاً مشورتده (حکم) اکثرکدر . . .
اکثرایسه مسلماندر . . . آلتمشدن‌فضله (علما)در . . .
مبعوث حرّدر . . . هیچ بر تأثیر آلتنده اولمه‌مق
کرکدر . . . دیمك (حاکم) اسلامدر . . . ثانیا
(ساعتی) یاپمقده . . ویاخود (ماکنه)یی ایشلتمکده . .
صنعتکار بر (خاجو) ویا (برهامك) (رأیی)

معتبردر . . . (شریعت) رد ایتمدیکی کبی مجلس
مبعوثانده‌کی (مصالح سیاسیه) و (منافع اقتصادیه) دخی
اکثری بوقبیلدن اولدیغندن رد ایتمه‌مك لازمکلیر . . .
اما (احکام) و (حقوق) ایسه ذاتاً تبدّل ایتمز . . .
(تطبیقات) و (ترجیحاتدر) که مشورته احتیاج
کوسترر . . . مبعوثلرك (وظیفه)سی او (احکام)
و (حقوقی) (سوء استعمال) ایتمه‌مك وبعض قاضی
ومفتیلرك (حیله) لرینه میدان ویرمه‌مك ایچون بعض
قانونلری یاپمق اطرافنه (سور) ایتمکدر . . . اصلك . .
تبدیلنه . . کتمك اوله‌مز . . . کدیلسه . . انتحاردر . . .

(س) — عدالتدر . . . دیورسك . . ندن . .
(تکالیف) دولت . . (فقرا) اوستنده خفیفلشمدی؟

(ج) — بر (فرق) واردر . . . اسکیده
واردات . . ضایع اولور کیدردی . . . شمدی ملت . .
رقیبدر . . . دیمك اول (صوبه) و (شورستانه) آتیلیر
ایدی . . . شمدی (تارلایه) آتیلور ویا آتیلجکدر . . .
ایشته برنوع خفیفلك . . . .

(س) — شو حکومت و ترکلر ناصل اولسه‌لر

TÜRK TARİH KURUMU

بز راحت ایده‌میورز .. یوکسلمیورز . . (باشمزی) قالدیروب آنلرك اوزرندن (عالمه) تماشا ایتمك و اللریمزی آنلرله برابر صافی (صویه) اوزاتمق کندمزیده بر (قوم) اولدیغمزی کوسترمك ناصلدر . . . زیرا حکومت واستانبول دها بولانقدر ...

(ج) — مشروطیت حاکمیت ملتدر . . . یعنی افکار عامه‌کزك مثال مجسمی اولان (مبعوثان) حاکمدر (حکومت) خادم و خدمتکار در . . . اویله ایسه کندیکزدن (تشکیّ) ایدیکز . . . هرقباحتی حکومت وترکلره آتمقله چوق آلدانیرسکز ... سزه برمثال سویلیه‌جکم هر طرفه شعبه‌لر صالمش بر بیوك (چشمه) باشنده بر تغیرات اولورسه هر طرفه‌ده سرایت ایدر . . . فقط یوز (پوکارك) اورته‌سنده بیوك بر (حوض) اولورسه او حوض . . پوکارلره . باقار . . وآنلره تابعدر . . . فرضا او (حوض) تماماً تغیّر ایدرسه .. ویاخود (الله ایتمه‌سون ، بوزیلورسه) ده (چشمه) لره تأثیر ایتمز ... اکر (پوکار) . . (پوکار) اولورسه ایشته باقیکز استبدادك حکمنجه (استانبول) وحکومت

(بلاغ باشی) ایدی شکایتده حقکز وار ایدی . . . شمدی ایسه (حقیقت) اعتباریله (بالقوه) استانبول (کولدر) حکومت (حوضدر) .. (ترك) زین آبدر . یااویله اولمق لازمدر) ... (پوکار) بزلرده‌در . . . ویا (بزده اولمق کرکدر) ... ای کردلر کوریورمکه بزده (پوکار) یوقدر ... انك ایچون اوزاقدن کلن .. تعفن ایدن .. بر (صوبی) ایچیورز . . . اسکیسی کبی (استبدادی) کوریورز ... اویله ایسه غیرت ایدیکز.. چالیشکز .. سبب سعادتمز اولان (مشروطیتی) تقویه ایچون (فکر ملیتی) حفّار یاپوب .. (معرفت وفضیلتی ، الینه) ویریکز .. شویرلرده‌ده بر (کنکان) آتکز .. تا برکالات (پوکاری) بزده‌ده چیقسون ... یوقسه دائما (دیلنجی) اوله‌جقسکز ... یاصوسزلقدن اوله‌جك سکز ... همده دیلنجیلك یاره‌ایتمز ... انسان دیلنجی اولورسه نفسنه اولسون . . . بنجه (مرحمت دیلنجیلری) یاحقسز . . . ویا تنبلدرلر . . . اکر سز (انسان) اولسه‌کز حکومت و استانبول وترکلر ناصل اولسه‌لر اولسونلر سزه فنالقلری طوقونماز . . . فقط (ایبلکلری) کلیر . . .

TÜRK TARİH KURUMU

(س) — نه‌دن (ایپلك) کلسون (فنالق) کلسون...
ایکیسی آرقارداشدر ......

(ج) — (یاهو) دیدك شمدی حکومت واستانبول
چوقورده بر حوض‌در .. و یا اویله اوله‌جقدر . . .
(حوض) ایسه اشاغی‌ده‌در . . . فنالق ثقیل‌در ...
یوقارویه یووارلنماز . . . جهة‌الله (جذب) ایتمه‌مك
شرطیله . . . (ایپلك) نوردر . . . یوقارویه عکس
ایدر . . . .

(س) — (دینه) ضرر اولمه‌سون . . نه اولورسه
اولسون . . . .

(ج) — اسلامیت (کونش) کبیدر.. (اوفله‌مکله)
سونمز . . . (کوندز) کبیدر . . (کوز) یومقله
کیجه اولمز . . . کوزنی قپایان یالکز کندینه کیجه
یاپار . . . همده عجبا بیچاره بر پادشاه یاخود مداهن
مأمورلر و یاخود منطقسز پولیسلره اعتماد ایدیلیر . . .
دینك حمایه‌سی آنلره براقیلورسه دها ایومیدر . . .
یوقسه افکار عامهٔ ملتك ارقه‌سنده‌کی (حسیات اسلامیه‌نك)
معدنی اولان هرکسك (قلبنده) کی (شفقت ایمانیه)

اولان (انوار الهینك) [لمعاتنك] اجتماعلرندن [وحمیت
اسلامیه] نك (شرارات) نیرانه‌سنك امتزاجندن حاصل
اولان (عمود نورانینك) و او سیف الماسك (حمیتنه)
براقیلورسه دها ایومیدر . . . سز محاکمه ایدیکز . . .
اوت شو (عمود نورانی) (دینك) حمایتی شهامتنك
[باشنه] مراقبنك (کوزینه) حمیتنك (اوموزینه) آلاجقدر.
کوریبورسکز (لمعات) متفرقه تلألئه باشلامش . .
یواش یواش (انجذاب) ایله (امتزاج) ایده‌جکدر . . .
فن حکمتده تقرر ایتمشدر که (حس دینی) لاسیما دین
حق فطرینك (سوزی) دها نافذ . . . (حکمی) دها
عالی ... (تأثیری) دها شدیددر . . . الحاصل بشقه‌سنه
اعتماد ایتمیان نفسیله تشبث ایدر ... سزه بر مثال
سویلیه‌جکم سز (کوچرسکز) کوچرك مالی قیوندر..
او ایشی بیلیرسکز.. شیمدی هر بریکز بعض قیونلری
بر چوبانك عهده‌سنه ویرمشسکز . . حالبوکه چوبان
تنبل . . و معاونی قیدسز . . کوپکلری دکرسز تمامیله
آکا اعتماد ایتسه‌کز .. راحتله (او) لریکزده یاتسه‌کز..
بیچاره قیونلری (مستبد) قوردلر و خرسز و بلالر

TÜRK TARİH KURUMU

ایچنده براقسه‌کز.. دهاایومیدر.. یوقسه آنك‌عدم‌کفایتنی
بلك ایله (نوم غفلتی)ترك ایدوب .. خانه‌سندن‌هر بری
بر قهرمان کبی قوشسون . . قویونلرك اطرافنده حلقه
طوتوب.. برچوبانه بدل بیك (محافظ) اولمقله هیچ بر
قورد وخرسزجسارت ایتمزسك . . دها ایومیدر... عجبا
(مانخوران) خرسزلرینی توبه‌کار . . و (صوفی)
ایدن شو سر" دکلیدر . . . اوت روحلری آغلامق
ایسته‌دی .. (بری) بهانه اولدی . . آغلادیلر . . .
اوت اوت نعم نعم (سیوری سینك) طنطنه‌سنی‌کسسه ..
(آری) دمدمه‌سنی بوزسه ... شوقکز بوزلمسون ...
تأسف ایتمه‌ییکز ... زیرا (کائناتی) نغماتیله (رقصه)
کتورن . . حقائقك اسرارینی اهتزازه ویرن (موسیقهٔ
الهیه) هیچ طورمیور ... سرمداً (زرم
زرم) ۱) ایدر ... پادشاهلرك پادشاهی اولان
(سلطان اذلك) (قرآن) دنیلن (موسیقهٔ الهیه‌سی)
ایله عموم عالمه طولدیره‌رق (قبهٔ) آسمانده زرمن
کتورمکله .. (صدف) .. (مغاره) .. (کهف)

۱) کردجه‌در .

مثال اولان علما . . ومشایخ . . وخطبانك دماغ ،
وقلب ، وفکرلرینه . . اوره‌رق (عکس الصدا) اونلرك
لسانلرندن چیقوب . . سیر وسیلان ایدرك . . چشید
چشید صدالرله دنیایی (زرمه زرم) ایله اهتزازه
کتورن.. اوصدانك (تجسم) وانطباعیله عموم(کتب)
اسلامیه‌یی بر (طنبور) و (قانونك) برر (تلی)
و (شیریتی) حکمنه کتورن . . . وهربر (تل) بر
(نوعیله) اونی اعلان ایدن . . او (صدای) سماوی
وروحانی(قلبك) قولاغیله ایشتمیان .. ویادیکله‌مین..
عجبا ناصل اکا نسبت (سیوری سینك) بر امیرك
(دمدمه) لرینی ویا (پیش رشك) کبی حکومت
آدملرینك (وزوزه) لرینی‌ایشیده‌جکمیدر . . . الحاصل
(انقلاب سیاسی) جهتیله دیندن خوف ایدن (آدم)
دیندن (حصه) سی بیت‌العنکبوت کبی ضعیف‌دوشمش
جهالتدر .. (اونی) قورقودیر .. تقلیددر .. (انی)
تلاشه دوشورتدیرر ... زیرا (اعتماد نفسك) فقدانی
و (عجز) ك وجودی . جهتیله . . سعادتنی یالکز
حکومتك (جیندن) ظن ایتدیکندن . . . قلبنی

TÜRK TARİH KURUMU

عقلنی‌ده حکومتك (کیسه) سـندن تخیّل ایدر . . .
قورقار ...

(س) — بعض آدم دیدیکنز کبی دیمیور .. بلکه
(مهـدی) کلمك لازمدر . . دیر . . زیرا (دنیـا)
(شیخوخت) اعتبـاریله مشوشه در . . . اسـلامیت
(اغراضك تنفّسیله) متزلزله‌در ...

(ج) — اکر [مهـدی] عجـله ایدوب . .
[کلسه] . . باش‌کوز اوستنه . . همان کلملی . . زیرا
کوزل برزمین مهیا و(ممهّد) اولدی .. ظن ایتدیککز
کبی چرکین دکلدر . . کوزل چیچکلر بهاردن وجود
پذیر اولور . . . (رحمت الیهی) شانندندرکه شوملتك
(سفالتی) نهایت پذیر اولسـون . . . بونکله برابر
کیم‌دیسه [زمان] بتون برباد اولدی . . . اسکیسـنه
(تمـایل) کوسترسه . . بیلمدیکی حالده اسـلامیتك
[مخالفتندن] نشئت ایدن (اسـکی سـیأتی) بعض
(اجنبیلرك ظنی) کبی اسلامیة (اسناد) ایتمکدر . . .

(س) — افکاری تویش ایدن . . ومشروطیتی
تقدیر ایتمیان کیملردر . . . .

(ج) — جهالت اغانك . . . عناد افندینك . . .
غرض بکك . . . انتقـام پاشـانك . . . تقلیـد
حضرتلرینـك . . . موسـیو کـوزه‌لکك . . .
(تحت ریاستلرنده) . . (انسان) ملتنـده . . منبع
سعادتمز اولان (مشورتی) ایجیدن برجمعیتـدر . . .
(بنی بشر)ده اوکا انتسـاب ایدن : بردرهم ضررینی
بیك‌لیرا ملتك منفعتنه فدا ایتمیـان . . . همده منفعتی
اضرار ناسـده کورن همده موازنه‌سز محا کمه‌سز معنا
ویرن همده میل انتقام وغرض شخصیسنی فدا ایتمدیکی
حالده مغرورانه ملته روحنی فدا ایتمك دعواسنده بولنان
همده بکلك ویا طوائف ملوك مقدمه‌سی اولان مختاریت
ویاجمهوریت کبی غیرمعقول فکرلرده بولنان . . . همده
ظلم کورمش . (کین) باغلامش . . . مشروطیتـك
برنجی (احسانی) اولان (عفو واستراحت عمومیه‌یی)
فکر انتقـامنه یدیره‌مدیکندن هرکسـك اعصـابنـه
طوقندیرمغـله تاهیجانه کلوب تربیـه کورمکله تشفیٔ
ایستیانلردر . . .

(س) — نه‌دن بونلرك عمومنـه فنا دییورسـك

TÜRK TARİH KURUMU

حال‌بوكه بزم خيرخواهمز كبی كورنيورلر . . . . .

(ج) — هيچ برمفسد .. بن مفسدم .. ديمز ..
دائما صورت حقدن كورينور ... ياخود (باطلی) حق
كورر ... اوت كيمسه ديمز (آيرنم ترشدر) فقط سز
(محكه) اورمه‌دن آله‌يكز ... زيرا چوق (سيليك)
(سوز) تجارتده كزييور ... حتی بنم سوزميده بن
سويلديكم ايچون (حسن‌ظن) ايدوب (تمامنی) قبول
ايتميكز . . . بلكه بنده مفسدم . . . ويا (بيلمديكم
حالده) افساد ايدييورم... اويله‌ايسه هرسويلنان(سوز)ك
قلبه كرمسنه (يول) ويرميكز ... ايشته‌بنزه سويلديكم
سوزلر (خيالك) النده .. قالسون .. (محكه) اوريكز ..
اكر (آلتون) چيقديسه . قلبده صاقلايكز . . .
(باقر) چقيديسه . . چوق (غيبتی) اوستنه . . و
(بد دعايی) آرقه‌سنه .. طاقكز بكا رد ايديكز..
كوندريكز . . .

(س) — نه‌دن حسن ظنمزه (سوء ظن)
ايدرسك . . اسكی پادشاه سنی حقدن چويره مدی ..
ثان (تركلر) سزی كنديلرينه رام ومداهنه‌جی ايده‌مديلر

زيرا سنی (حبس) ايتديلر [آصه‌جقديلر] سن تذلل
ايتمدك . . مردانه چيقـدك . . هم سكا بيوك معاش
ويره‌جكديلر . . قبول ايتمـدك ديـمك سن آنلرك
طرفدارلغی ايچون ديمورسـك . . ديـمك [حق
طرفداريسك . .

[ج] — اوت [حقی] طانيان حقك [خاطرنی
هيچ برخاطره فدا ايتمز ... زيراحقك خاطری عاليدر ..
هيچ بر خاطره فدا ايدلـمامك كركدر ... فقط شـو
حسن ظنكزی قبول ايتمم . . . زيرا [برمفسـده]
بردساسه‌ده ايده بيلورسكز .. [دليل] وعاقبته‌باقيكز

[س — نصـل آكلايه‌جغز . . بز جاهلز . . .
سزك كبی اهل علمه تقليد ايدرز . . . .

(ج) — چندان جاهلسكز .. فقط عاقلسكز ..
هانككزله(زبيب) يعنی(اوزومی) پايلاشلسم.. بكا (حيله)
ايده‌جكدر ... ديمك جهلكز (عذر) دكل ... ايشته
(مشتبه) آغاجلری . . كوسترن (ثمره)لريدر . اويله
ايسـه بنم و آنلرك فكرلريمزك نتيجه‌لرينه باقيكز . . .
ايشته بريسنده استراحت و اطاعتدر . . . و اوته‌كيسنده

TÜRK TARİH KURUMU

اختلاف و ضرر صاقلانمشدر . . . سزه بر مثال دها سویلیه‌جکم شو صحراده بیر (نار) کورونور .. بن‌دیرم (نور) در .. (نار) اولسه‌ده اسکی ناردن قالمه ضعیف یوقاری. طبقه‌سیدر .. کلیکزه اطرافنه حلقه طوتوب (تماشا) ایده‌لم . استفاضه ایدوب .. تا طبقهٔ ناری‌یه یرتلسون . . . استفاده ایلیه‌لم ... اکر دیدیکم کبی (نور) ایسه ذاتاً استفاده ایده‌جکز .. اکر آنلرك دیدکلری کبی (نار) اولسه (قاریشدیرمدق)کی بزی یاندیرسون... آنلر دییورلرکه (آتش) سوزاندر ... اکر (نور) اولور ایسه قلب و کوزلرینی کور ایدر .. اکر (نار) اولور ایسه جسم و لباسلرینی یاندیرر . . . زیرا شو (نار) دیدکلری (نور سعادت) دنیانك هانکی طرفنه چیقمش ایسه . . میلیونلرله انسانك (طلوم) کبی قان صویی اوزرینه بوشادلمش ایسه سوندیرلمامش.. حتی بوایکی سنه‌در ملکمزده ایکی اوچ دفعه سوندیرلمسنه تشبث ایدلدی . . . فقط سوندرمك استینلر کندیلری سوندیلر . . . .

(س) — سن دیدك آتش دکل . . . شمدی آتش نظریله باقیورسك . . . . .

(ج) — اوت (نور) فنالره (نار) در . . . یاندیرر . . . .

(س) -- او فرقه‌دن (اهل فضل) قسمنه نه دییه‌جکز . . . آنلر (ایو) آدملردر . . .

(ج) — چوق (ایو)لر وارکه (ایولك) ظنیله فنالق یاپیورلر . . . .

(س) — نصل . . ایلکدن . . فنالق کلور....

(ج) — (محالی) طلب ایتمك . . کندینه (فنالق) ایتمکدر . . . بر طاغدن (اوچمق) نیتیله کندینی هوالندیران . . پارچه پارچه اولور . . . زیرا آنلرك ایستدکاری (شیئ) یا برحکومت معصومدر... حالبوکه شمدی (شخص واحد) بیله (معصوم) اوله‌ماز . . . زره ده قالدی ذرّاتی کناه کارلردن مرکب بر حکومت تمامیله (معصوم) اولسون . . . دیمك (نقطهٔ نظر) حکومتك حسناتی سیأتنه ترجّحیدر. . . یوقسه (سیئه‌سز) حکومت محال عادیدر . . . بن اویله آدملره (آنارشیست) نظریله باقیورم . . . زیرا آنلردن بریسی (الله ایتمسون) بیك سنه یاشایه‌جق

TÜRK TARİH KURUMU

اولسه (عادتا) ممکن . . حکومتك هانکی (صورتنی)
کورسه . . (خولیا) ایله ینه راضی اولمیه‌جق . . شو
خلیـانك نتیجه‌سی اولان (میل‌التخریب) ایله او
(صورتی) بوزمیه چالیشه‌جق . . . شو حالده بویله‌لر
فنـا ظن ایتدکلری (ژون ترکلر) نظرلرنده دخی
ملعون آنارشیست واغتشاشجی فرقه‌سندن عد اولنورلر
زیرا استدکلری (شیئ) (محال اولدیغیچون نتیجه‌سی
اختلال وفساد در .

(س) — بلکی آنلر (اسکی حالی) ایستیورلر..

(ج) — سزه (قیصه) بر (سوز) سویلیه‌جکم
(ازبر) ایده بیلورسکز . . . ایشـته (اسکی حال)
محال . . . یا (یکی حال) ویا اضمحلال . . .

(س) — تجبا دها سلطان حمید کبی (پادشـاه)
تختـه چیقمیه‌جقمیدر . . . (اسـکی حال) هیـچ
اولمیه‌جقمیدر . . . .

(ج) — عجبـا سزك شو (سـیاه) چادریکز
پارچه پارچه ایدیلوب . . یاندیریلورسه . . (کولی)

هوایه صاویلورسه . . اوکولدن یکیدن (چادر) ایدوب
ایچنده اوطورمق قابلمیدر . . .

(س) — ندن . . . .

(ج) — زیرا اسـکیدن (بیك) آدمدن یالکز
(اونی) متنبه ایکن . . (استبداد) اودهشتلی قوه‌تیله
قارشوسنده طوره‌مدی . . پارچه‌لنـدی . . . شمدی
استبدادك (قوتی) بیکدن (بره) ایندی . . . (تنبه
والتهاب اذهان) (بیردن) (بیکه) چیقدی . . .

(س) — اسـتبداد اوقدر (فنـا) برشیئ ایکن
نیچون هرکس بر چشیت ایله (آنی ارتکاب) ایدردی

(ج) — ایچنده (تفرعنك) (لذت منحوسه‌سی)
وارایدی . . .

(تحکم وتهوس) نمرودانه واردر . . .

(س) — شمدی چوق خلاف شریعت شیلر
یاپیلیور . . .

(ج) — نچه مخالف (حقیقت شریعت) اولان
شیلر .. مشروطیته) دخی مخالفدر ... یا کناهلریدر ..
ویا الجاء ضرورتدر . . . فرض ایدیکز شو (سیاست)

TÜRK TARİH KURUMU

مخالف اولسـون ینه (تلاشـه) محل یوقدر ... زیرا
شریعت غرّانك (بیك) قسمندن برقسمیدركه سیاسته
تعلق ایدر ... اوقسمك (اهمالیله) .. شریعت (اهمال)
اولنمز .. ، اوت (امتثال) ایتمـامك (انكار) ایتمك
دیمك دكلدر . . . همده دولت عثمانیـه‌یه تابع اولان
اسلاملرك (اون‌بش) مثلی اسلاملر صرف (سیـاست
اجانب) آلتنده‌درلر ... آنلرك دینلرینه ضرر كلمز ..
نره‌ده قالدیكه برحكومتده‌كه كندیسی (اسـلام) . . .
(ملت حاكمه‌سی) اسلام . .. اس‌الاساسی سیاسیتیده
شو دستوردر ... بودولتك دینی دین‌اسـلامدر) شو
اساسی وقایه ایتمـك وظیفه‌مزدر . .. چونكه ملتمزك
مایهٔ حیاتیه‌سیدر . .

(س) — دیمك حكومت بوندنصكره‌ده اسلامیت
ودین ایچون خدمت ایده‌جكمیدر . . . .

(ج) — های های بعض عقلسز دینسزلر مستثنا
اولمق شرطیله . . حكومتك (هدف مقصـدی) ولو
(كیزلی) واوزاق اولسه بیله اوچیوز ملیونی بروجود

ایدن نورانی اولان اسـلامیتك (سلسـله‌سنی) تقویه
ومحافظه ایتمكدر .

زیرا (نقطهٔ اسـتناد) و (نقطهٔ استمداد) یالكز
اودر ... یاغمورك . قطراتی ... نورك . لمعاتی ...
طاغنق . . و یایلمش قالدقجه . . چابوق قورور ...
چابوق سونر ... فقط سونمامك ایچون .. (محو)
اولمامق ایچون .. (جناب فیّاض مطلق) بزه (لاتتفرقوا)
(ولاتقنطوا) ایله (ازل) جانبندن ندا ایدییور . . .
(اوت شش جهتدن نغمهٔ لاتقنطوا ایلر خروش) ..
اوت ضرورت . وانجذاب . وتمایل . وتجارب . وتجاوب .
وتواتره او (قطرات) و (لمعاتی ، مصافحه) ایتدیره
رك . . اورته‌لرنده‌كی (مسـافه‌یی) طی ایدوب بر
(حوض آب حیـاتی) و دنیایی ایشـقلندیره‌جق بر
(الكتریق نوّاره‌یی) تشـكیل ایده‌جكدر ... زیرا
كمالك . جمالی . دیندر ... سعادتك . ضیاسیدر ...
حسنك . علویتی‌در ... وجدانك . سلامتیدر ... ١)

(س) — شمدی (حریت) بحثی سؤال ایده ـ

١) ینه اوقو

TÜRK TARİH KURUMU

جكنز . . . ندر . شو (حريت) كه اوقدر تأويلات اونده بر بريله چكيشيورلر . . . و حقنده عجيب غريب (رؤيا) لر كورولور ....

(ج) — يكرمى سنه‌دنبرى (آنى) حتى (رؤيا) لرده تعقيب ايدن .. اوسودا ايله هرشىء ترك ايدن . . بريسى سزه كوزل جواب ويره‌بيلور . . .

(س) — (حريتى) بزه چوق فنا تفسير ايتمشلر.. حتى عادتا حريتده انسان هرنه سفاهت ورزالت ايشله‌سه بشقه‌سنه ضرر ايتمه‌مك شرطيله بر (شىء دينلمز) عجبا بويله‌ميدر . .

(ج) — اويله‌لر (حريتى) دكل .. بلكه سفاهت و رزالتلرينى اعلان ايله چوجق بهانه‌سى كبى بر هذيان ايديبورلر . . . زيرا نازنين (حريت) آداب شريعتله متأدبه ... ومتزينه‌در ... يوقسه سفاهت ورزالتده‌كى (حريت) . . حريت دكلدر . . . بلكه (حيوانلق) در . . . شيطانك استبداديدر . . . نفس امّاره‌يه اسير اولمقدر... (حريت عمومى) افرادك (ذرات حرياتنك) محصّليدر ... حريتك شانى اودركه نه نفسنه نه غيرينه

ضررى طوقونماسون ... على ان كمال الحريت ان لا يتفرعن ... وان لايستهزى بحرية غيره ... انّ المراد حق ... لكن المجاهدة ليست . . . فى سبلها . . . ١)

(س) — بعض ناس سنك كبى (معنا) ويرميورلر همده بعض ژون تركلرك اعمال واطوارى (پيس) تفسير ايديبور زيرا بعضى رمضانى ير . . راقى ايچر . . نمازى ترك ايدر . . . بويله اللهك امرنده (خيانت) ايدن نصل ملته (صداقت) ايده‌جكدر .

(ج) — اوت نعم (حقكز) وار . . . فقط حميت آيرى . ايش آيريدر ... نجه بر قلب ووجدان فضائل اسلاميه ايله (متزين) اولمزسه .. آندن حقيقى حميت وصداقت وعدالت بكله‌نلمز ... فقط (ايش) وصنعت بشقه اولديغى ايچون فاسق بر آدم كوزل چوبانلق ايده‌بيلور ... عيّاش بر آدم عيّاش اولمديغى وقتده ايى ساعت ياپه‌بيلور... ايشته شمدى صلاحت . ومهارتى ... تعبير آخرله فضيلتى . وحميتى ... نور قلب . ونور

١) عجله ايتمه

TÜRK TARİH KURUMU

فكرى . . جمع ايدنلر (وضـائفه) كفايت ايتمزلر . . . اويله ايسه يا مهارتدر . . ويا صـلاحتدر . . . مهارت ايسه مرجّحدر . . . همده او سرخوش . نمازسزلر . ژان ترك دكل . . . بلكه شـون تركاردر . . . كنج تركلرك رافضيلريدر . . . هر شيئك بر (رافضى) سى وار . . . حريتك رافضيسيده (سـفهاء) در . . . اى كردلر انصـاف ايديكز بر رافضى بر (حديثه) يا كلش معنى ويرسه . . ويا ياكلش (عمل) ايتسه عجبا حديثى انكار ايتمكمى . . يوقسه او رافضى يى تخطئه ايله ناموس حديثى محـافظه ايتمكمى لازمكلور . . . بلكه (حريت) بودركه (قانون عدالت وتأديبدن بشقه هيچ كيمسه كيمسه يه تحكم ايتمسون . . . هركسـك حقوقى محفوظ قالسـون . . . هركس حركات مشروعه سنده شاهانه سربست اولسون . . . (لايجعل بعضكم بعضاً اربابا من دون الله) نهينك سرينه مظهر اولسون .

(س) — ١) ديمك بز اسكيدنبرى حريتمزه مالك ايدك . . حريتمز (توأم) اوله رق بزمله برابر طوغمش

١) خيمه نشينلر طرفندن . . .

اويله ايسه بشقه لر كيفلنسون . . . بزه نه

(ج) — اوت ذاتاً او (سوداى) حريتدركه سزى تحمّل سـوز مشقتلره متحمّل قلمش . . . و بوقدر مدنيتك مشعشع محاسنندن سزى (عنقاء) مشربانه مستغنى ايتمشدر . . . فقط اى كوچرلر سزده اولانى (يارى) حريتدر . . . ديكر يارسى بشقه سـنك حريتنى بوزمه مقدر . . . همده قوت لايموت و وحشت ايله آلوده اولان (حريت) سزك (طاغ) قومشكز اولان حيوانلرده ده بولنور . . . واقعا شـو بيچاره وحشى حيوانلرك بر (لذّتى وتسلّيسى) وارسه اوده حريتلريدر . . . لكن كونش كبى پارلاق . . هر روحك معشـوقه سى . . و جوهر انسانيتك كفوى . . اوحريتدركه سعادتسراى مدنيتده اوطوريـور . . معرفت و فضـيلت حلّه لريله متزينه در .

(س) — نه ديورسك شونتا ايتديكك حريت حقنده دينلمشدر « حريت حريت بالنار لانها تختص بالكفار »

(ج) — او بيچاره شاعر حريتى (اباحه) مذهبى ظن ايتمش . . حاشا . . بلكه انسانه قارشو (حريت)

اللهه قارشی (عبودیتی) انتاج ایدر ... همده چوق
آدملر کورمیشم. . سلطان حمیده احراردن زیاده هجوم
ایدردی . . . و دیردیٔ حریتی و قانون اساسی اوتوز
سنه اول قبول ایتدیکی ایچون (فنا)در . . ایشته یاهو
(حمید) آغانك استبدادینی حریت ظن ایدن.. وقانون
اساسینك معناسز اسمندن اورکن آدمك سوزنده نه
قیمت اولور بلکه بویله دیانلر اویله‌درلر همده یکرمی
سنه‌لك اسلامیتك برفدائیسی‌ده دیمشدر .

« حریت عطیة الرحمن . اذ انّها خاصیت الایمان »

(س) — نصل حریت ایمانك خاصه‌سیدر .....

(ج) — زیرا (رابطهٔ ایمان) ایله سلطان کائناته
(خدمتکار) اولان آدم . . تذلّله . تنزل ایتمکه .
و بشقه‌سنك تحکم و استبدادی آلتنه کیرمکه. (شهامت
ایمانیه‌سی) براقمادیغی کبی .. بشقه‌سنك حریت وحقوقنه
تجاوزی دخی (شفقت ایمانیه) براقماز .. اوت بر
پادشاهك (طوغری بر خدمتکاری) برچوبانك تحکمنه
تزلّل ایتمز . . بر بیچاره‌یه تحکمه دخی تنزّل ایتمز . . .
دیمك (ایمان) نقدر مکمل اولورسه . . اودرجه ده
(حریت) پارلار ایشته (عصر سعادت)

(س) — بر بیوك آدمه . . بر ولی‌یه . . بر
شیخه .. بر بیوك عالمه . . قارشو نصل (حر) اوله‌-
جغز ... اونلرك (مزیتلری) ایچون بزه تحکم ایتمك
حقلریدر ... بز آنلرك و فضیلتلرینك اسیریز ...

(ج) — ولایت . . شیخلق . . بیوکلك . .
(شانی) تواضع . . ومحویتدر ... تکبر . . وتحکم .
دکلدر ... دیمك تکبر ایدن (صبیٔ متشیّخ) در . . .
سزده بیوك طانیمه‌یکز .

(س) — ندن . تکبر .. کوچکلك علامتیدر ..

(ج) — زیرا هر بر انسان ایچون ایچنده
(کورینه‌رك) واونکله (ناسی تماشا) ایده‌جك بر
(مرتبهٔ حیثیت وشهرت) واردر ... ایشته او (مرتبه)
اکر قامت استعدادندن دها یوکسکسه.. (او) اوسوی‌یه‌ده
(کورنمك) ایچون تکبر ایله اوکا اوزانوب (تطاول)
ایده‌جکدر ... شاید قیمت و استحقاقی دها بلند ایسه
(تواضع) ایله تقوّس ایدوب اوکا اکیله‌جکدر .

(س) — پك اعلا قبول ایتدك که حریت ایدر.

TÜRK TARİH KURUMU

کوزلدر . . . فقط شو ارمنیلرك حریتی چرکین .
کورونور ... بزی دوشوندیرر ... رأیك نه‌در .
(ج) — اولا آنلرك حریتی آنده (ظلم ایتمه‌مك)
وراحت براقمقدر ... بوایسه شرعیدر . . . بوندن
(فضله) سی سزك فنالغکزه .. دیوانه‌لککزه .. قارشو
بر (تجاوز) لریدر ... جهالتکزدن بر (استفاده)
لریدر ... ثانیاً فرض ایدیکزکه حریتری بیلدیککز
کبی سزه فنا اولسون .. لاکن ینه بز اهل اسلام ضررلی
دکلز . . چونکه ایچمزده کی ارمنیلر اوچ میلیون
اولمادیغی کبی غیر مسلملر دخی اون ملیون یوقدر
حالبوکه بزم ملتمز وابدی قرداشلریمز اوچ یوز ملیوندن
زیاده ایکن اوچ مدهش قید ایله مقید اولوب اجنبیلرك
(استبداد معنویه) لرینك تحت اسارتلرنده ازیلرلر ایشته
حریتمزك برشعبه‌سی اولان غیرمسلملرك (حریتی)
بزم عموم ملتمزك حریتنك رشوتیدر . . . واومدهش
استبداد معنوینك دافعیدر ... واوقیدلرك اناختاریدر ..
واجنبیلرك بزم دوشمزه چوکدکلری مدهش استبداد
معنوینك رافعیدر . . . اوت عثمانلیلرك حریتی قوجه

آسیا طالعنك کشافیدر ... اسلامیتك بختنك مفتاحیدر ... اتحاد اسلام سورینك تملیدر ...
(س) — نه‌در اواوچ قیدکه استبداد معنوی اونکله عالم اسلامیتی قید ایتمشدر . . . . .
(ج) — مثلا (روس) حکومتنك (استبدادی) برقیددر ... روس ملتنك (تحکمیده) دیکر برقیددر .. عادات کفریه وظالمانه‌لرینك (تغلبیده) اوچنجی بر قیددر ... (انکلیز) حکومتی کرچه مستبد دکل ایسه‌ده ملتی متحکمه‌در . . عاداتی دخی بردرجه متغلبه در .. ایشته سزه هندستان بر برهان . . (ومصر) یاری برهاندر .. بناءً علیه ملتمز یااوچ ویا بربچق قیدایله مقید در . . . بوکا مقابل بزم غیر مسلملرك ایاقلرنده یالکز بریلانجی قیدیمز واردی ... اکا بدلاً چوق نازلرینی چکدیکمز کبی انلر نسلاً وثروتاً زیاده لشدیلر .. بز برنوع خدمتکارلق اولان (مأموریت) وعسکرلك جهتیله ثروت ونسلجه اشاغی‌یه یوارلندق ... نیچه آنلر اسکیدن برو حر ایدیلر زیرا (فکر ملیت) حریتك پدریدر ... کنه (اسیر)

TÜRK TARİH KURUMU

اكراد واتراك ايدى ... ايشته اويلانجى قيدى اوچ ويا اون‌مليونك اياغنده آچيورز تا كه اوچ قيدايله مقيد اوچيوز مليون اسلامك حريتنه ميدان آچلسون . .. البته عاجلاً (اوچى) ويرن وآجلاً اوچيوزينى قزانان خسارات ايتميور ... (وسيأخذ الاسلام بيمينه من الحجة سيفاً صارما جزّاراً مهنّداً وبشماله من الحرية لجام فرس عربى مشرق اللون فالقاً بفأسه وقوسه رؤس الاستبداد الذى به اندرس بساتيننا ١)

(س)— هيهات نصل حريتمز عموم عالم اسلاميتك حريتنك مقدمه‌سى . . وفجر صادق اوليور .

(ج) — ايكى جهت ايله .. (برنجى) بزده اولان (استبداد) آسيانك حريتنه ظلمانى بر سد چكمش ايدى . . ضياى حريت او مظلم پرده ده نچه‌مز ايدى‌كه كوزلرى آچسون . . كمالاتى كوسترسون . . ايشته بو سدك تخريبى ايله . . (فكر حريت) (چينه) قدر يايلدى . . ويايله‌جقدر . . . عالمده‌كى (ترازونك) حريت (كوزى) آغير كلديكندن . . بردنبره ترازونك

١) ينه باق

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ

اوته‌كى كوزده اولان وحشت واستبدادى قالديردى . . كيت كيده قالقه‌جق . . اكر سز صحيفهٔ افكارى اوقوسه‌كز . . طريق سياستى كورسه‌كز . . خطباء عمومى اولان جرائدى دكله‌سكز . . اكلايه‌جقسكزكه هند ، مصر ، قافقاس ، وامثاللرنده او درجه فكر حريتك غليانيله عالم اسلامك افكارنده اويله بر تحول عظيم . . وانقلاب عجيب . . وترقئ فكرى . . وتيقظ تام . . انتاج ايتمشدركه (بهاسنه) يوز (سنه) ويرسيدك ينه اوجوزدى . . . زيرا حريت (مليتى) كوستردى (مليت) صدفنده اولان اسلاميه‌تك جوهر نورانيسى تجليه باشلادى . . . اسلاميتك (اهتزازينى) اخبار ايتديكه هر بر (مسلم) جزء فرد كبى باشى بوش دكلدر . . بلكه هر برى مركبات متداخلهٔ متصاعده‌دن بر (جزء) در . . سائر اجزالر ايله جاذبهٔ عموميهٔ اسلاميت نقطه‌سنده بربريله (صلهٔ رحم) واردر .. شو (اخباو) بر قوى اميد ويرركه نقطهٔ استناد . . ونقطهٔ استمداد .. غايت قوى ومتيندر .. شو (اميد) يأسيله اولديريلان قوهٔ معنويه‌مزى (احيا) ايتدى .. شو(حيات)

عالم اسلامیه‌ده‌کی غلیان فکر حریتدن استمداد ایده‌رك عموم
عالم اسلام اوزرینه چوکمش اولان (استبداد معنوی
عمومینك) پرده‌لرینی پارچه پارچه ایده‌جکدر ... (علی
رغم انف ابی الیأس) (ایکنجی) جهت شمدی‌یه قدر
(اجنبی)لر بهانه مهانه طوتاردی .. ملتمزی ازییور -
لردی .. شمدی ایسه اللرنده عروق انسانیتکارانه‌لرینه
ویا طمار متعصبانه‌لرینه .. ویا اعصاب دسّاسانه‌لرینه
طوقاندیره‌جك .. اللرنده سر رشتهٔ بهانه اوله‌جق ..
اویله (نقطه) بوله‌مازلر ... بولسه‌لرده طوتامازلر ...
باخصوص (مدنیت) (حبّ انسانیتی) تولید ایدر .

(س) — هیهات بزه تسلی ویرن شو (علوی
املی) یأسه انقلاب ایتدیرن اطرافزده حیاتمزی زهر -
لندیرمك ودولتمزی پارچه ایتمك ایچون آغزلرینی آچمش
او مدهش ییلانلره نه دیه‌جکز

(ج) — قورقمیکز ... مدنیت . فضیلت .
حریت . (عالم انسانیتده) غلبه جالبه باشلادیغندن
بالضروره (ترازونك) اوتکی یوزی شیئاً فشیئاً خفیفله
شه‌جکدر .. فرض محال اوله‌رق (الله ایتمسون) اکر

بزی پارچه پارچه ایدوب اولدیررسه‌لر.. امین اولسونلر
بز یکرمی اوله‌رق اوله‌جکز ... اوچیوز اوله‌رق
دیریله‌جکز ... باشمزدن رذائل واختلافاتك غبارینی
سیلکوب حقیقی . منوّر . متّحد اوله‌رق (کاروان)
نی بشره پیشدارلق ایده‌جکز ... بز اك شدید اك
قوی اك باقی حیاتی انتاج ایدن اویله بر اولومدن
قورقمایز ... بز اولسه‌كده اسلامیت صاغ قالور ...
(فکل آت قریب)

(س) — غیر مسلملرله نصل (مساوی)
اوله‌جکز .....

(ج) — مساوات ایسه فضیلت وشرفده دکلدر..
حقوقده‌در ... حقوقده ایسه (شاه وکدا) بردر ...
عجبا بر شریعت (قارنجه‌یه آیاق باصمایکز) دیسه ..
تعذیبنده منع ایدر ایسه .. نصل بنی آدمك حقوقنی
اهمال ایدر ... کلّا . بز (امتثال) ایتمدك ... اوت
امام علی (رضی الله عنه) عادی بر یهودی ایله محاکمه‌سی ..
وفخریکز اولان صلاح الدین ایوبینك مسکین بر خرستیان

TÜRK TARİH KURUMU

ایله مرافعه‌سی . . سزك شو (یاكلیشكزی) تصحیح ایدر ظن ایدرم . . .

(س) — ارمنیلر ، ذمّی‌درلر ، اهل ذمت ذمتدارلریله ناصل مساوی اولور .

(ج) — كندیمزی (دیوه آینه) سنده كورمملی یز ، قباحت بزده . . . تماماً ذمتمزه آله‌مدك . . . بحق (عدالت شریعتی) كوستره‌مدك . . . شریعت دائره‌سنده حقوقلرینی استبدادك سنت سیئه‌سیله (محافظه) ایده‌مدك . . . صكره‌ده ایسته‌دك . . قوتمز قالمدی . . . بن شمدی ارمنیلره برنوع ذمّیٔ معاهد نظریله باقیورم .

(س) — ارمنیلر بزه دوشمانلق ایدوب حیله وخیانت ایدییورلر ناصل دوستلق اوزرنده اتفاق ایده‌جكز .

(ج) — دوشمانلغك سببی اولان استبداد (اولدی).. استبدادك زوالیله دوستلق (حیات) بوله‌جق . . . سزه بونی قطیاً سویلیورم كه شو مملكتك سعادتی وسلامتی ارمنیلرله (اتفاق) ودوست اولمیه وابسته‌در . . . فقط متذللانه دوست اولمق دكلدر . . . بلكه عزّت ملیه‌یی

محافظه ایدرك مصالحه (النی) اوزاتماقدر . . . برشی سویلیه‌جكم اكر ممكندر ارمنیلر بردن صحیفهٔ وجوددن سیلنسون اوله‌بیلور یالكز سزه خصومتك برفائده‌سی اولسون . . . یوقسه مطلقا خصومت ضرردر . . . حالبوكه آدم زماننده‌ن یولده آرقداشلق ایدن بزمله كلمش بیوك برعنصرك زوالی دكل بلكه كوچك برقومك محوی دخی (دونه خرط القتاد) در . . (عمر دلان) قبیله‌سی بیك سنه‌در ینه عمر دلاندر . . . همده آنلر اویانمشلر .. سز اویقوده‌سكز ... رؤیا كوریورسكز.. همده فكر ملیتله متفق وقویدرلر . . . سز اختلافله شمدیلك بوش سكز ... همده غلبه ایتمك ایستیور سكز (اونلر) سزی مغلوب ایتدیكی سلاح ایله یعنی (عقل) ایله فكر ملیت ایله میل ترقی ایله تمایل عدالت ایله مغلوب ایده‌بیلورسكز بنجه شمدی قلیج اوران اوقلیجك عكسی دونر . . یتیم‌لرینه طقونور . . . شمدی غلبه قلیج ایله دكلدر . قلیج اوملی لاكن عقلك النده . . . همده دوستلغك سببی واردر زیرا قومشودرلر قومشولق دوستلغك قومشوسی در . . . همده انلر

TÜRK TARİH KURUMU

اویاندیلر .. دنیایه بایبـلدیلر .. ترقیات تخمـلرینی طوپلادیلر.. وطنمزده اکه‌جکلر.. بزی مدنیته مجبور.. ترقی‌یه ایقاظ .. بزده‌کی فکر ملیتی هشیار .. ایدیورلر... ایشته شو نقطه‌لره بناءً انلرله (اتفاق ایتمك لازمدر... همده بزم دوشمانمز .. وبزی محو ایدن .. جهالت اغاه واوغلی ضرورت افندی.. وحفیدی خصومت بك‌در ... ارمنیلر بزه دوشمانلق ایتمش‌لر ایسه ... شو اوچ مفسدك (قومانداسی) آلتنده یاپمشلر

(س) — ارمنیـلرك (حریتی) بزی تشویش ایدیور . . . بر کره تجاوزه باشـلایورلر . . . بر کره حریت ومشروطیت بزمدر .. بز یاپدق دیورلر. . بزی مأیوس ایدیورلر

(ج) — ظن ایدیورم (تجاوز) لری اسکی دن سزدن تخیل ایتدکلری تجاوزه قارشو بر (تشفیٔ غیظ) وبوندن صکره سزدن توهم ایتدکلری تجاوزه قارشو بر (نمایش) کبی‌در ... اکر تمامیله (ایمان) ایتسه‌لرکی تجاوز سزدن اولماز . . (عدالته) قناعت ایده‌جکلردر. شاید عدالته قناعت ایتمزلرسه حقك قوتیـله بورنلرینی

قیروب اقناع ایتدیره‌جکدر . . . همـده مشروطیتی بز استحصال ایتدك اولان (سـوز) لری یالاندر . . . حریت ومشروطیت عسکریمزك سنکوسیله جمعیت ملیه‌نك قلمیـله صحیفهٔ وجوده کلـدی ... اویله هرزه کولرك آرزولری بك‌لك ومختـاریتك عمزاده‌سی اولان عدم مرکزیت سیاسیه ایدی صکره ده یوزده طقسـان بزه اتباع ایتدیلر بشی کوزه برقاچدانه‌سیده زوزکلك ایدوب اسکی خلیاسندن واز کچمك ایستمیورلر

(س) — یهودی . . نصاری ایله محبتدن قرآنده (نهی) واردر (لاتتخذوا الیهودی ولاالنصاری اولیاء) بونکله برابر ناصل دوست اولیکز دیرسکز

(ج ؛ — اولاً (دلیل) قطعی المتن اولدیغی کبی قطعی‌الدلالت اولمق کرکـدر ... حالبوکه (تأویل) واحتمالك مجالی واردر .. زیرا نهی قرآنی عام دکلدر .. مطلقدر .. مطلق ایسه تقیید اولنه بیلور ... (زمان) بر بیوك مفسّردر .. قیدینی اظهار ایتسه .. اعتراض اولنمز ... همده (حکم) مشتق اوزرینه اولسـه . . مأخذ اشتقاق (علّت حکم) کوسـترر . . . دیمك بو

TÜRK TARİH KURUMU

(نه) یهودی ونصارا ایله یهودیت ونصرانیت اولان آیینه‌لری حسبیله‌در . . . همده بر آدم (ذاتی) ایچون سوِلمز . . بلکه (محبت) صفت ویا صنعتی ایچوندر . . . اویله ایسه هر بر مسلمانك هر بر صفتی . . مسلمان اولمسی لازم اولمدیغی کبی هر بر کافرك دخی بتون صفت وصنعتلری کافر اولمق لازم کلمز . . . بناءً علیه مسلمان اولان صفة ویا بر صنعتی استحسان ایتمکله اقتباس ایتمك نه‌دن جائز اولماسون . . . اهل کتابدن بر حرمك اولسه.. البته سوه‌جکسك... ثانیاً زمان سعادتده بر (انقلاب عظیم دینی) وجوده کلدی ... بتون اذهانی نقطهٔ (دینه) جویردیکندن : بتون (محبت وعداوت) اونقطه‌ده طوپلیوب (محبت) و(عداوت) ایدرلردی . . آنك ایچون غیر مسلمره اولان محبتدن (نفاق قوقوسی) کلیوردی . . . لکن شمدی عالمده بر انقلاب عجیب مدنی ودنیویدر . . . بتون اذهانی ضبط . . وبتون عقولی مشغول ایدن . . نقطهٔ مدنیت . وترقی . ودنیادر . . . ذاتاً اونلرك اکثریسی دینلرینه اوقدر مقید دکلدرلر . . بناءً علیه اونلرایله دوست اولمامز

مدنیت وترقیلرینی استحسان ایله اقتباس ایتمکدر . . وهرسعادت دنیویه‌نك اساسی اولان (آسایشی) محافظه‌در . . . ایشته شو (دوستلق) قطعیاً نهی قرآنیده داخل دکلدر . .

(س) — برقسم ژون ترك دیر . . دیمه‌یك . . خرستیانلره (هی کافر زیرا اهل کتاب‌درلر . . نه‌دن کافر اولانه کافر دیمیه‌جکز . . . . .

(ج) — کور آدمه هی کور دیمدیککز کبی چونکه اذیتدر . . . اذیتدن نهی وار . . . (من آذی ذمیاً الی آخره) ثانیاً (کافرك) ایکی معناسی واردر . . . بریسی واك متبادری دینسز ومنکر صانع دیمکدر . . . شو معنا ایله اهل کتابه اطلاق ایتمکه حقمز یوقدر . . . ایکنجیسی . پیغمبریمزی واسلامیتی منکر دیمکدر . . . شو معنا ایله آنلره اطلاق ایتمك حقمزدر . . . آنلر دخی راضیدرلر . . . لکن عرفاً اولکی معنانك تبادرندن بر (کلمهٔ تحقیر) واذیت اولمشدر . . . همده (دائرهٔ اعتقادی) (دائرهٔ معاملاته) قاریشدیرمغه مجبوریت یوقدر . . . قابلدر اوقسم ژان ترکلرك (مرادی) بو اولسون .

TÜRK TARİH KURUMU

(س) — چوق فنا شیلری ایشیدیورز . . .
باخصوص غیرمسلملرده کویا براسلام قزینی آلمشلر ...
فلان یرده بویله اولمش ... دیکر یرده شویله اولمش ..
اولمش .. اولمش .. اولمش .. الی آخره

(ج) — اوت مع‌التأسف دها (یکی) وبولانیق
بردولتده ... وجاهل .. وپریشان .. بر ملتده شویله
(فنا) وپیس شیلرك وقوعی ضروری کبیدر . . .
اسکیده دهابربادی واردی ... فقط شمدی‌کورینیور ..
بر (درد) کورینور ایسه (دوا) سی آساندر . . .
همده . بیوك ایشلرده یالکزقصورلری کورمك جربذه
لك ایله آلدانیر . . وآلدادیر (جربذه) نك شانی
برسیئه‌یی سنبللتدیره‌رك . . حسناته غالب ایتمکدر ..
مثلا شو عشیرتك هر بر فردی بر کونده آتدیغی
(بلغمی) جربذه ایله وهماً طی مکان ایدرك . . بردن
برشخصده تخیل ایدوب . . بشقه افرادی آکا قیاس
ایدرك .. اونظر ایله باقسه .. ویاخود برسنه ظرفنده
بریسندن کلان (رائحهٔ کریهه) یی جربذه ایله طی زمان
توهمیله بردن دقیقهٔ واحده ده او شخصدن صدورنی

تصور ایتسه . . عجبا نه درجه‌ده اولکی آدم
(مستقذر) ایکنجی آدم (متعفن) اولور . . .
حتی (خیال) کوزینی . . قپاسه . . . (وهم) دخی
(بورنی) طوتسه . . (مغاره) لرندن قاچسه‌لر . .
حقلری وار... (عقل) آنلری توبیخ ایتمیه‌جکدر...
ایشته شو جربزه‌نك طور عجیبی زمان و مکانده(متفرق)
شیلری طوپلار . . بر یاپار . . او (سیاه پرده) ایله
هر شیئی تماشا ایدر ... حقیقةً جربزه انواعیله غرائبك
ما کنه‌سیدر . . . کورلمیورکه جربزه آلود بر عاشقك
نظرنده عموم کائنات بربرینه‌محبت ایله منجذب ورقاصانه
حرکت ایدوب (کولیشیور) . . . . چوجغنك وفاتیله
ماتم طوتان بر والده‌نك نظرنده عموم کائنات حزن
انکیزان (آغلاشیور) . . . (هرکس ایستدیکی . .
و حالنه مناسب کوردیکی . . (میوه‌یی قوپاریر)بومقامده
سزه بر تمثیل ایراد ایده‌جکم . . مثلا سزدن بر آدم
یالکز بر ساعت تنزّه ایتمك اوزره غایت مزین ومزّهر
بر (باغچه‌یه) کیرسه نقائصدن مبرّا اولمق جنان‌جنّتك
مخصوصاتندن ... وهر کاله بر نقصانی قاریشدرمق شو

TÜRK TARİH KURUMU

عالم كون وفسادك مقتضياتندن . . اولمغله شو بغچه‌نك متفرّق كوشه‌لرنده‌ده بعض پيس ومردار شيلر بولنديغى ايچون (انحراف مزاج) سوقى و امزيله يالكز او تعفّناتى (تحرى) و او مردار شيلره (ادامهٔ نظر) ايدر . . . كويا آنده يالكز (او) وار ... (خليانك) حكميله (فنا خيال) توسع ايدرك.. او(بستانى) برسلخانه و مزبله صورتنده كوستردیكندن (معده‌سى) بولانير واستفراغ ايدر . . كمال نفرت‌ايله قاچار . . . عجبا بشرك (لذت حياتى غصه‌دار ايدن بويله بر (خياله) حكمت ومصلحت (روى رضا) كوستره بيله‌جكميدر..

كوزل . . كورن . . . كوزل . . دوشونور . . . كوزل . . دوشونن . . . كوزل . . رؤيا كورر. . . كوزل.. رؤيا [١] كورن ... حياتندن .. لذت آلور ...

(س) — ارمنى فدائيلرى اوقدر(فنالق ايتدكلرى حالده شمدى اك معتبر آنلر اولديلر . . . زهرلرينه ترياق نظريله باقلدى . . .

(ج) — زيرا فناالقلرى . . (ايلكه) ياردم

[١] موت برنوم در .

ايتدى . . . اكر ميل التخريب‌دن وازكچمزلرايسه (مفسد) لكدن چيقديرلر (ديرز) . . يوقسه‌مرض . . مضمراولسه . . دها مضردر . . . (بخار) منفذ بولمدقجه . . زلزله ويرير . . . خيردن : بعضاً شر تولّدايتديكى كبى . . شردن‌ده بعضاً (خير) طوغار ... چوق شرير واركه شرلرى اخيارك مقصدينه خدمت ايتديكيجون (اخيار) صورتنده كورينور . . وشرى آلقشلانر . . . سن (اويكى) تعمير ايچون تخريب ايلديكك وقت . . بشقه‌سى سرقت ايچون دلرسه برجهتدن سكا معاونت‌ايتمش‌اولور . . فقط (تعمير) ده احتياطلى بولون .

(س — غير مسلمك (عسكرلكى) نصل جائز اولور . . .

(ج) — درت وجهله اولاً عسكرلك (غوغا) ايچوندر . . . دونكى‌كون سز اودهشتلى (آيو) ايله بوغشديغكز وقت‌قاريلر . . جنكانه‌لر . . جوجقلر . . ايتلر . . سزه (ياردم) ايتدكلرنده سزه (عيبمى) اولدى . . . ثانياً پيغمبرك عرب مشركلرندن (معاهد)

TÜRK TARİH KURUMU

وحلیفلری وارایدی . . برابر غوغایه کیدر ایدیلر . .
بونلر ایسه اهل کتابدر . . . (اردوده) (طوبلو)
اولمیوب .. (متفرق) اولدقلرندن ... بزده‌که (اکثریت)
و(قوت حسیات) (مضرت متوهمه‌یه) قارشوسدچکر...
ثالثاً دول اسلامیه‌ده ولونادراً اولسون . . غیرمسلم
عسکرلکده (استخدام) اولنمشدر . . . (یکی چری)
اوجاغی بوکا شاهدر . . . رابعاً نسلاً وثروتاً
(تدنّی‌مزه) وغیر مسلملرك (ترقیسنه) سبب
(عسکرلکك) بزده منحصر اولمه‌سی ایدی . . زیرا
بوندن قاچ عصر اول شودولتك نفوس اسلامیه‌سی قرق
ملیوندن فضله‌ایدی . . وشمدیلك ایچمزده‌کی اوغیر
مسلملر اووقتده یالکز بش‌التی‌ملیون ایدی . . . ثروت
وتجارت الیمزده ایدی . . . حالبوکه بز یکرمی‌یه (یوار
لندق) . . . فقر) بطاقلغنه دوشدك . . . آنلر
فقرك (ایاغی) آلتندن چیقوب . . . (ثروتك)
(باشنه) بینه‌رك . . اون ملیونه چیقدیلر . . . بونك
اك مهم سببی مثلا سنك درت اوغلك وارسه عسکرلك
ملاحظه‌سیله (اولنمز) لر شاید (اولنسه) لر مأموریت

الجاسیله) (کدی یاوروسی) کبی هرطرفه کزدیره‌رك
محصول حیاتی‌ضایع‌ایده‌جکدر . . (دلیل) ایستر ایسه‌ك
(وانه) کیت برارمنی قاپوسنی . . براسلام (درکاهنی)
آچ . . باق . کوره‌جکسك‌که ارمنی (اوی) اون‌صاغلم
دلیل . . کوستره‌جك اسلامك (اوی) ایکی ضعیف
برهانی نظر عبرته عرض ایده‌جکدر .

(س) — اسکیدن‌اسلاملر زنکین .. اونلر فقیر. ...
شمدی هریرده (قضیه بالعکس) در حکمتی ندر .

(ج) — ایکی سببی بلورم (برنجیسی لیس‌للانسان
الاّ ماسعی) اولان فرمان ربّانیدن مستفاد اولان (میلان
سعی) (والکاسب حبیب‌الله) اولان فرمان نبویدن مستفاد
اولان شوق کسب . . بعض تلقینات ایله اومیلان
قیریلدی . . واو شوقده سوندی . . . زیرا (اعلاء
کلمةالله) شوزمانده‌مادةً ترقی‌یه متوقف‌اولدیغنی‌بلیه‌ین . . .
ودنیا من‌حیث‌هی مزرعة‌الآخرة . جهتیله .. (قیمتنی)
تقدیر ایتمه‌ین . . . وقرون وسطا .. وقرون اخرانك
(الجاآتی) تفریق ایله‌مین ... و بربرندن غایت اوزاق
بری مذموم وبری ممدوح اولان (تحصیل) وکسبده

TÜRK TARİH KURUMU

اولان (قنــاعتی) ایله (محصول) واجرتده کی قناعتی تمیز ایتمه‌ین ••• وبربرندن نهــایت درجه‌ده بعید حتی بری تنبللکك (عنــوانی) دیکری حقیقی اخلاصــك (صدقی) اولان ایکی (توکّلی) که بری (مشیئتك) مقتضاسی اولان اسباب آره‌ســنده کی (نظامه) قارشی تمرّد حکمنــده اولان ترتیب مقــدماتده کی بر (توکل تنبلانه) .. دیکری اسلامیتك مقتضاسی اولان (نتیجه اعتبــاریله کردان دادهٔ (توفیق) اوله‌رق (وظیفــهٔ الهیه‌یه) قارشمه‌مقله ترتّب نتیجه‌ده (مؤمنانه) توکلدر. ایکیسنی بربریله (التباس) ایدن ••• وامتی امتی سرینی تفرّس ایتمه‌ین ••• و (خیر النــاس من ینفع النــاس) (حکمتنی) اکلامه‌ین ••• بعض واعظــلردر که او (میلانی) قردیلر ... او (شوقیده) سوکوندردیلر. ایکنجی سبب بز غیر طبیعی . . وتنبللکه مســاعد . . وغرووری اوقشایان .. (امارت معیشتنه) ال آتوب .. بلامزی بولدق .

(س) — ناصل ؟ ••••

(ج) — معیشــت ایچــون طریق طبیعی . . و

TÜRK TARİH KURUMU

مشروع . . وذی حیات . . صنعتدر . . زراعتدر . تجارتدر ••• غیر طبیعی ایسه . . مأموریت . . . وهر نوعله امارتدر... بنجه (امارتی) نه نامایله اولورسه اولسون مدار معیشــت ایدنلر برنوع جرّار . . و عجزه . . و سـئله در . . . فقط (حیله باز) قسمنده . . . بنجــه مأموریتــه . . ویا امارته کیرن . . یالکز (حمیت) و خدمت ایچون کیرمه‌لیدر ... یوقسه یالکز (معیشت) ومنفعت ایچون کیرسه بر نوع (چنکانه) لك ایدر ... ایشته (مأموریت) فی‌الجمله .. و (عسکرلك) بالجمله.. بزده اولدیغی ایچون (ثروتمزی) اسراف الینه ویروب (نسلمزی) اطرافه صاچوب ضایع ایتدك . . . اکر اویله کتسه ایدی بزده الدن کیدردك ... ایشته اونلرك عسکر اولمه‌سی (ضرورته) یقین بر (مصلحت مرسله) در ... همده مجبورز . . . (مصالح مرســله) ایســه (امام مالك) مذهبنده برعلّت شرعیه اوله‌بیلور .

(س) — شمدی ارمنیلر قائمقام ووالی اولیورلر نصل اولور .

(ج) — ساعتجی .. وماکنه‌جی .. وسپورکه‌جی

اولدقلری کبی ... زیرا مشروطیت . . حاکمیت ملتدر (حکومت) خدمتکاردر . . . مشروطیت . طوغری اولورسه ... قائمقام ووالی (رئیس) دکل . . . بلکه (اجرتلی) خـدمتکاردر . . . غیر مسلم (رئیس) اوله‌مز . . . فقط (خـدمتکار) اولور . . . فرض ایدیکزکه مأموریت . . بر ریاست . . بر آغالقدر . . . غیر مسلملردن اوچ بیك آدمی آغالغمزه . . ریاستمزه (شریك) ایتدیکمز .. وقتده .. ملت اسلامیه‌دن . . اقطار عالمده . . اوچ یوز بیك آدمك (ریاستنه) یول آچیلور ... (بری) ضایع ایدوب .. (بیکی) قزانان ضرر ایتمز .

(س) — شریعتك بعض احکامی مثلا والیـلرك وظیفه‌لرینه تعلّق وار . . . . .

(ج) — بوندن صوکره بالضروره خلافتی تمثیل ایدن (مشیخت اسلامیه) هم عالی . . . هم مقدس ... هم‌آیری . . . هم نظّاره اوله‌جقدر . . . شمدی حاکم (شخص) دکل . . (افکار عامه) اولدیغی ایچـون اونك (نوعندن) بر (فتوی امینی) ایستر . . . ایشته

شو حاکمك (فتوی امینی‌سی) مشیختده . . . مذاهب اربعه‌دن . . . قرق اللی علماء محقق . . بر (مجلس مبعوثان علمیه) تشکیلیله (شخص معنویلری) اوته‌کی (شخص معنوی‌یه) (فتوی امینـلك) ایده‌جکدر . . . یوقســه (حاکم) و (مفتی) برجنســدن اولمزســه بر برینك (لســانی) اکلامز . . . زیرا شخص واحد.. شخص معنوی‌یی قاندیره‌مز . . . وتنویرایده‌مز ...

(س) — اسکیدنبرو ایشـیدیورزکی بعض ژون ترکلر ماصوندرلر . . دینه‌ضرر ایدیورلر . . .

(ج) — استبداد کندینی (ابقا) ایتمـك ایچون شوتلقیناتی ویرمشدر . . . بعض (لاابالیلك) دخی شو (وهمه) قوت ویریــور . . . فقط امین اولکزکه آنلرك (مقصدی) (دینه) ضرر دکلدر ... بلکه ملتك (سلامتنی تأمین) ایتمکدر (فقط بعضیلری دینــه لایق اولمه‌یان بارد (تعصبه) مفرطانه ایلیشیورلر . . . دیمك مشروطیته خدمتلری سبقت ایدن‌ویاخود قبول ایلینلری (ژون ترك) تسمیه ایدیورســکز . . ایشــته آنلرك برقسمی (اســلامیت) فدائیــلریدر . . . برقسمیده

TÜRK TARİH KURUMU

(سلامت ملت) فدائیلریدر . . . انلرك عقدهٔ حیاتیه‌لرینی تشکیل ایدن (اتحاد وترقی) در . . . وسزك شو عشائرکز قدر علما ومشایخ ژون ترکلر میاننده موجوددر . . . واقعا آنلرده برطاقم ادبسز چوق سفیه . . . بعض ماصونلر دخی بولنور . . . لکن یوزده (اون) یوزده طقسانی سزك کبی معتقد مسلملردر . . والحکم للاکثر . . . (بقاعدة انّ زین عین الرضا حسن النظر باللطف والشفقة وانّ نورالفوآد بالرفق والرحمة ولقد سمی علی الحق باقدام التوفیق وسعد من اختار الاستضاء بمصباح انا عند حسن ظن عبدی بی[١]) (حسن ظن) ایدیکز (سوء ظن) هم سزه . . هم آنلره ضرر ویرر . .

(س) — نه‌دن سوء ظنمز آنلره ضرر ویرسون .

(ج) — آنلرك بر قسمی سزك کبی (تحقیقسز) تقلید ایله اسلامیتك ظواهرینی بیلیرلر . . . (تقلید) ایسه تشکیکات ایله ییرتیلیر . . . اوحالده بعضلرینه یاخصوص دینده (سطحی . . فلسفه ایله متوغل . .

---

١) تکرار تماشا ایت

اولورسه . . . (دینسز) دیدیککز وقت . . احتمالکه تردده دوشوب مسلکی اسلامیتدن خارجمش کبی (وسوسه‌لرله) هرچه باد اباد دیه‌رك . . مأیوسانه . . بلکه معنّدانه . . اسلامیته (منافی حرکاته) باشلار . . . ایشته ای بی انصافلر کوردیکز ناصل بعض بیچاره‌لرك ضلالتنه سبب اولیورسکز (فناآمه) ایسك . . ایسك دینلسه . . (ایلشه‌مه‌سی) ... (ای آدمه) فناسك . . فناسك . . دینلدکده (فنالشمه‌سی) چوق وقوع بولمشدر .

(س) — نه‌دن ؟ . . .

(ج) — فرضا بعضلرینك آلتنده بیوك برفناالقلری وارسه‌ده هجوم ایدلمه‌مك کرکدر . . . زیرا چوق فنالق واردرکه ایلك (پرده‌سی) آلتنده قالدقچه . . وپرده ییرتلمه‌دقجه . . آندن تغافل ایدلدکجه . . محدود . . ومحصور . . قالدیغی کبی (صاحبی) پردهٔ (حجاب) و (حیا) آلتنده اصلاحنه چالشیر ... لکن وقتاکه پرده ییرتلسه حیا آتیلیر .... هجوم کوسترلسه فنالق فنا توسع ایدر ... بن (مارت)

TÜRK TARİH KURUMU

حادثه‌سنده شوكا يقين بر (حال) كوردم ... زيرا اسلاميتك مشروطيتپرور .. وحميتلى فدائيلرى .. جوهر حيات مقامنده بيلدكلرى نعمت مشروطيتى .. (شريعته تطبيق) ايله .. اهل حكومتى . (عدالت نمازنده) قبله‌يه (ارشاد) ... ونام مقدس (شريعتى) مشروطيت قوتيله (اعلا) ... و مشروطيتى شريعت قوتيله (ابقا) ... و بتون سيأت سابقه‌يى (مخالفت شريعت) اوزرينه (القا) ايتمك ايچون بعض تلقيناتده .. وتفرعاتك تطبيقاتنده .. بولنديلر ... صوكره صاغنى صولندن فرق ايتمه‌ين حاشا شريعتى استبداده مساعد ظن ايده‌رك . (طوطى) تقليدى كبى (شريعت‌ايسترز) ديمكله مقصد اورته‌ده اكلاشيلماز اولدى ... ذاتاً (پلانلر سربلش) ايدى ايشته او وقت يالان اوله‌رق (حميت ماسكه‌سنى) طاقنان بعض (حريفلر) او اسم مقدسه تجاوز ايتديلر ... ايشته جاى عبرت ... بر نقطهٔ سياه ...

(ولقد قعدت الهمّة بتلك النقطة ولم تقتدر على النهوض ولقد شوّشت طنطنة الاغراض صداء موسيقة الحريت

ولقد تقلّصت المشروطية منحصرةً اسماً على قليلين فتفرّقت عنها حماة زمارها) ١)

(س) — نه‌دن بعضيلرى دينسز ظن ايتديكمزدن بزه ضرر كلسون ؟

(ج) — خيال پرده‌سى اوستنده سزه بر تمثال منظره‌سنى كوستره‌رك مضرتنى اكلاته‌جغم ايشته شو صحراده غايت محتشم بر (بوستان) ايچنده بر (قصر) بر كوشه‌سنده سزك (بيت الشباب قاپليجه‌سى) كبى بر قاپليجه اولديغنى تخيل ايديكز ... سز طيشاريده برودتك تضييقيله .. قارك طوقاتيله روزكارك سيله‌سيله . اختياراً .. ويا اضطراراً (سرائى) ايچنه كيرمكه مجبور سكز ... لكن قاپوده برايكى (كور) .. و (حوض) ايچنده بعض (چيلاق آدملرى كورمش .. ويا ايشتمش سكز ... بوندن (توهم) ايديورسكزكه .. او (سراى) (كورخانه) ويا چيلاق خانه‌در ... سز كيرديككزده .. (آنلر كبى) اولمق ايچون (طاعت لباسنى) چيقاريورسكز ... وآنلرك (عورتى)

١) كتمه دقت ايت .

كورمه‌مك ايچـون (عقيـده) دينيلن حقيقت كوزينى
قپادييورسكز . حالبوكه آنلر محتشم اوطه‌لرده . .
كوزلرى آچيق . . عـورتلرى مسـتور اوله‌رق . .
متفكرانه مشـورت . . و بعض كوشـه‌لرده كى كور و
چيلاقلرك ستر وتداويسنه خدمت ايدييورلر ... ايشته
(سن) شو صورت وحشـيانه . . وابلهانه‌ده عورتك
آچيق كوزك قپالى اوله‌رق ايچلرينه كيرسه‌ك عجبا بوندن
دهـا بيوك مسخره‌لق . . و ضرر اوله‌بيلورمى . . .
(حقيقت) بنجه بر مسلمان نسلندن كلن آدم . . عقل
وفكرى اسـلاميتدن تجرد ايتسـه بيله . . (فطرتى
ووجدانى) هيـچ بروقتده اسلاميتدن واز كچه‌من . . .
اك ابله اك سفيه بيله سدّ رصين استنادمز اولان اسلاميته
بتون موجوديتيله طرفداردر لاسيما سياسـتدن خبردار
اولان ؟ ... زمان سعادتدن شمدى‌يه قدر هيچ بر تاريخ
بزه بيلديرميوركه بر مسلمان (محاكمهٔ عقليه‌سيله) باشقه
بردينى اسـلاميته ترجيح ايتمش . . دليـل ايله داخل
اولمش اولسون ... ديندن چيقانلر وار . . . اوباشقه
مسئله ... تقليد ايسه اهميتسزدر... حالبوكه اديان سائره

منتسبلرى مطلقا فوج فوج (محاكمهٔ عقليه) ايله برهان ايله
دائرهٔ اسلاميته داخل اولمش .. واولمقده‌درلر ... اكر بز
(طوغرى اسلاميتى) و (اسلاميته لايق طوغريلغى)
واستقامتى كوسترسه‌ك . . بوندن صوكره افواجاً . .
افواجاً . . داخل اوله‌جقـلردر . . . همده (تاريخ)
بزه بيـلديرييوركه اهل اسـلامك (تمـدنى) حقيقت
اسلاميته اتباعلرى نسبتنده‌در . . . باشقه‌لرك (تمدّنى)
دينلريله معكوساً متناسب‌در . . . همده (حقيقت) بزه
بيلديرييوركه متنبّه اولان (بشر) دينسز اوله‌ماز . . .
لاسيما اويانمش . . انسـانيتى طانيمش . . مسـتقبله و
(ابده) نامزد اولمش . . آدم دينسز اوله‌ماز . . .
زيرا اويانمش بر (بشر) كائنـاتك (تهاجمنه) قارشى
(استناد) ايده‌جك . . وغير محدود آماله نشـوونما
ويره‌جك . . واستمداد كاهى اوله‌جق . . (نقطه‌يى)
يعنى (دين حق) اولان (دانهٔ حقيقى) الده ايتمزسه..
باشاماز . . . بو سردندركه هركسده دين حقه بر (ميل
تحرى) اويانمشـدر . . . ديمك استقبالده نوع بشرك
(دين فطريسى) اسلاميت اوله‌جغنه (براعت استهلال)

TÜRK TARİH KURUMU

وارردر . . . ای انصافسزلر عموم عالمی یوتەجق . . یرلشدیرەجك . . بسلەیەجك . . ضیالندیرەجق . . استعدادندە اولان (حقیقت اسلامیتی) ناصل طار بولدیکز . . کە (فقرایە) تخصیص ایدوب . . یاری اهالی طیشاری‌یە آتمق ایستەیورسکز . . . هم‌دە عموم کمالاتی جامع . . . بتون نوع بشرك حسیات عالیەسنی بسلیەجك موادی محیط اولان او (قصر نورانیٔ اسلامیتی) نەجرأت ایلە ماتم طوتمش . . بر سیاه چادر کبی بر قسم فقرا وبدویلرە خاص اولدیغنی تخیّل ایدییورسکز . . . اوت هرکس (آیینه) سنك مشاهداتنە تابعدر . . دیمك سزك سیاه . . ویالانجی . . (آینه) کز سزه اویلە کوسترمشدر . . .

س — افراط ایدییورسك . . (خیالی) حقیقت کوریورسك . . بزیده تجهیل ایلە تحقیر ایدییورسك (آخر زمان) در کتکجه دها فنالشجك .

(ج) — هرکسه (دنیا) ترقی دنیاسی اولسون یالکز بزم ایچون (تدنّی دنیاسی) در اویلەمی . . . ایشتە بندەسیزکلە قونشمیەجغم شو طرفە دونیورم مستقبل‌دەکی

انسانلرلە قونوشەجغم . . . . ای اوچیوز سنەدنصکرەکە یوکسك عصرك آرقەسندە کیزلنمش . . ساکتانه . . بنم سوزومی دیکلەیان . . برنظر خفیٔ غیبی ایلە بکا تماشا ایدن . . (سعید حمزه عمر عثمان یوسف احمد) سیزه خطاب ایدییورم . . . باشلاریکزی قالدیریکز . . . (صدقت) دییکز . . و (دیمك) سزه بورج اولسون . . . شو معاصرلریم وارسون . . بنی دکلەمسونلر . . . (تاریخ) دنیلان (ماضی) درەلرندن سیزك یوکسك استقبالکزه اوزانان (تلسز تلغراف) ایلە سیزکلە قونوشیورم . . . نەیاپەیم عجلە ایتدم قیشدە کلدیم . . . (جنت آسا) بر بهاردەسکز . . . شمدی اکیلان تخملر زمینکزدە چیچك آچەجقدر . . . بنم خدمتمك (اجرتی) سزدن شونی بکلەرم‌کە (ماضی قطعه) سنه کچمك ایچون کلدیککز وقت (مزاریمه) اوغرایکز . . او چیچکلردن برقاچ دانه سنی مزار طاشی دنیلان کمیکلریمی مسافرایدن طپراغك (قپوجیسنك) باشنه طاقیکز . . . قپوجیسنه تنبیه ایدەجکز . . . بزی چاغریکز . . . (هنیئاً لکم) صداسنی ایشیدە

TÜRK TARİH KURUMU

جكسكز) . . . ولومن الشاهد على طيف الضيف ١) ... شوزمانك (ممه سندن بزمله سود امه‌ين . . كوزلرى ارقه‌دن ماضى‌يه باقان . . تصوراتلرى كنديلرى كبى حقيقتسز... وايلريلشمش (چوجقلر) شوكتابك حقايقنى خيال توهم ايتسونلر زيرا بنم وثوقم واركه شوكتابك مسائلى حقيقت اوله‌رق سزده تحقق ايده‌جكدر ... (اى مخاطب) بن چوق باغريورم زيرا عصر ثالث عشرك مناره سنك تپه‌سنده طوروب فكراً ماضينك اك درين دره‌لرنده اولانلرى جامعه‌يه دعوت (ايديورم) ايشته اى ايكى اياقلى مزار متحرك (مسيل نسلك) (قپو) سنده طورمه‌يكز ... مزارسزى بكله‌يور چكيلكز تاكه حقيقت اسلاميه‌يى حقيله كائنات اوزرينه تموجساز ايدن نسل جديد كله‌بيلسون . . . .

(س) — (اسكيلر) بزدن اعلا . . . ويابزم كبى . . . (كلنلر) بزدن دها فنا كله‌جكلر .

(ج) — اى كردلر عجبا شمدى بر (متينغ) ياپسه‌م . . سزك ايكى بيك سنه اول اجدادكزى . .

١) كتمه . . . سنى چاغررر

وايكى عصر صكره‌ده‌كى اولادكزى . . شو (كورلتى خانه) اولان عصر حاضر مجلسنه (دعوت) ايتسه‌م . . . عجبا اسكى اجدادكز ديميه‌جكلرمى كه (هى ميراث ييدى) . . يارامازچوجقلر . تتيجهٔ حياتمز سزميسكز.. هيهات . . بزى عقيم برقياس ايتدكز . . . همده صول صفنده طورانه شهرستان استقبالدن كلان (اولادكز) صاغده‌كيلرى تصديق ايدرك ديميه‌جكلركه اى تنبل پدرلر سزميسكز حياتمزك صغرا وكبراسى . . . سزميسكز شوشانلى اجدادمزله بزى ربط ايدن (حدا وسطى) . . هيهات . . نه (مشاغبه‌لى برقياس) اولديكز . . . ايشته اى كردلر مظرهٔ خيال ١) اوستنده كورديكزكه شوبيوك متينغده ايكى طرفيده سزى (پروتستو) ايتديلر .

(س) — شوقدر تحقيره مستحق دكلدك . . . بز اسلافك (اذيالنى) طوتمقله برابر اخلافك (تشبثاتندن) دخى كيرو قالمه‌مغه (سوز) ويريورز (ففتحنا السمع لكلامك فرحبابه) .

١) خيالى دخى برسيموطغرافدر

(ج) — ندامت ایتدیکزدن (وظیفه) کزاولان سؤاله عودت ایده بیلورسکز .

(س) — (علماء اسلاف) استبدادك فنالغندن بحث ایتمشلرمی .

(ج) — بیك كره اوت . . . زیرا اغلب (شعراء) قصیده لرنده . . چوق مؤلفلر كتابلرینك دیباجه لرنده . . زماندن شكایت . . ودهره اعتراض . . وفلكه هجوم . . ایتمش . . . ودنیایی ایاق آلتنه آلوب . . چیكنه مشلر . . . اكر (قلب قولاغیله) و (عقل كوزیله دیكله یوب . . باقسه كز . . كوره جكسكزكه بتون (اعتراضات اوقلری) ماضینك مظلم پرده سنه صاریلان استبدادك (بغرینه) كیدر . . . وایشیده جكسككه بتون (واویلا) لر استبداد پنجه سنك تأثیرندن كلیور . كرچه استبداد كورونمیوردی . . و (اسمی) بللی دكل ایدی . . . لكن هركسك (روحی) استبدادك معناسیله تسمم ایدردی . . . و بر (زهر آتانی) بیلور ایدی . . . بعض قوتلی (داهیلر) نفس آلدقجه عمیق و درین بر فریاد قوپاریر ایدی . . . فقط (عقل) اونی كوزلجه

طانیمزدی . . . چونكه قرانلقده . . و طوپلانمامش ایدی . . . وقتا كه او معنای استبدادی (دفعی محال) بر (بلای سماوی) ظن ایتدیلر . . زمانه هجوم . . . و دهرك باشنه طوقات . . . و فلكك بغرینه اوقلر . . آتمغه باشلادیلر . . . چونكه بر (قاعدهٔ مقرره) در برشی جزء اختیارینك دائره سندن . . وجزئیتدن . . چیقوب كلیت دائره سنه كیرسه . . . ویاخود بحسب العاده (دفعی محال) اولسه زمانه اسناد ایدیلیر . . . وقباحت دهره آتیلور . . . طاشلر فلكك قبه سنه اوریلور . . . اكر ایی تماشا ایتسه ك كوره جكسن كی فلكه آتیلان طاشلر دوندیكی وقت بر (یأس) اوله رق قلبده تحجر ایدر ... (انظر كیف الطالو فیما لایلزم كلما اضائت لهم السعادة اثنو علی من سادهم وكلما اظلم علیهم شتمو الزمان ١)

(س) — عجبا شو زمان و دهرك شكایتندن (صانع ذوالجلالك) صنعت بدیعنه (اعتراض) چیقمازمی

(ج) — خیر . . اصلا . . بلكه . . (معناسی)

١) طور بچمه آ كلا .

شودر . . كويا (شكايتجى) ديركه ايستديكم امر . . و آرزو ايتديكم شئ . . و تشهى ايتديكم حال . . حكمت ازليه‌نك دستوريله تنظيم اولنان (عالمك ماهيتى) مستعد . . . و عنايت ازليه‌نك پركاريله نقش اولنان (فلكك قانونى) مساعد . . . و مشيئت ازليه‌نك مطبعه‌سنده طبع اولنان (زمانك طبيعتى) موافق . . . ومصالح عموميه‌يى تأسيس ايدن(حكمت الهى)راضى... دكللر دركه (شوعالم امكان) (فياض مطلقك) يدقدرتندن شو عقولمزك هندسه‌سيله . . و تهوسمزك اشتهاسيله . . ايستديكمز (ثمراتى) قوپارسين . . . ويرسه ده . طوته‌ماز . . . دوشسه‌ده . قالديره‌مز . . . اوت بر شخصك (تهوسى) ايچون بيوك بر (دائرهٔ محيطه) حركت مهمه‌سندن (دورديرماز)

(س) — چوق عالم و شاعر زمانلرنده بيوك حاكمذى افراط ايله (ثنا) ايتمشلردر . . حالبوكه اوحاكملرك چوغنه مستبد نظريله باقيورسك . . ديمك ايو ايتمه‌مشلر

(ج) — (ولولا خلال سنّه الشعر مادرى . . .

بناة المعالى كيف تبنى المكارم) قاعده‌سنجه آنلرك نيتلرى امرائى سيئاتدن (لطيف برحيله) ايله واز كچورمك و اونلره حسنات آرقه‌سنده مسابقه ايچون غريب بر (بخشيش شاعرانه) يى اورته‌يه قويمق . . لكن او بخشيش قوجه بر ملتك صرتندن آلنديغندن (استبدادكارانه) حركت ايتمشلردر . . . ديمك اكر چندان نيتده (ايو) ايتمشلر ... لكن عملده (ياكلش) كتمشلر

(س) — نه‌دن . . . . . .

(ج) — زيرا قصيده وبعض تأليفلرنده بيوك بر قومك (محاسنى) معناً (غارات) ايدوب . . بر مستبده ويروب . . وآندن كوستر ديكندن .. شونقطه دن (بيلميه) رك استبدادى آلقشلامشلر

(س) — بز كوردلر بزده قلبنك طوليسى .. بلكه جسده مالامال .. بلكه انبساط ايدوب شودره‌لرده‌طاغ اوله‌رق تحجر ايتمش قلعه‌مز اولان بر (شجاعت) وار در . . . وباشك طوليسى (ذكاوت) وار . . . وسينه‌ئى مالامال ايده‌جك (غيرت) واردر . . . وبدن

TÜRK TARİH KURUMU

واعضایی طولدیره‌جق (اطاعة) واردر . . . ودره‌لری حیات لندیره‌جق . . طاغلری مزین ایده‌جك . . (افرادمز) وار ۱) ... نه‌دن بویله سفیل .. ومفلس .. وذلیل . . قالدقکه (یول) اوستنه‌ده قالدق . . . ترقی‌یه ینکلر بزی چیکنه‌یوب استقباله طوغری قوشوب کیدییورلر . . . قومشومز اولان ملت بزدن (آز) ایکن قوتلری چوق . . . بزدن (قیصه) اوزریمز تطاول ایدییورلر (انّ رکسهم یغلب طاهرنا ۲))

(ج) — حینا مشروطیتده توبه‌نك قپوسی آچیقدر . . . وتوبه ایدنلر چوقدر . . (شمدیکی رؤسایه توبیخ وتعنیفده (حقم یوقدر . . . بن (طاشمی) سابقه آتیورم . . . بعضیلرینك خاطری قیرلسه‌ده معذور طوتلسون . . . یالکز (حقك خاطری) قیرلمه‌سون . . . زیرا (ملتك خاطری) اونلرك خاطرندن دها عالی . . دها غالیدر . . . ایشته اوتدینك مهم برسببی بعض رؤسا ایله حقسز اوله‌رق ولایتی دعوی

---

۱) دیمك قوهٔ معنویلری قیرلمامش

۲) ایسترسن دقت ایت

ایدن اهلیتسز بعض متشیخلردر . . . فقط سنت سنیه‌یه مخالف اولان بوسنت سیئه ینه استبدادك سیأتندندر .

(س) — ناصل . . . .

(ج) — زیرا هر برملت ایچون اونك (جسارت ملیه‌یی) تشکیل ایدن . . و (ناموس ملیه‌یی) محافظه ایدن . . (قوتی) آندن طوپلانه‌جق (بر معنوی حوض) واردر . . (وسخاوت ملیه‌سنی) تشکیل ایدن.. ومنافع عمومیه‌سنی تأمین ایدن . . . فضله قالان ماللری آندن تخزن ایده‌جك بیر (خزینهٔ معنویه) واردر ... ایشته او (ایکی قسم رأسلر) بیله‌رك . . ویابلمیه‌رك . . . او (حوضك) واو (خزینه‌نك) اطرافنده دلیك . . ملیك . . آچدیلر . . . (مایهٔ بقائی) (مادهٔ حیاتی) چکدیلر . . . (حوضی) قوریدوب . . (خزینه)یی بوش براقدیلر . . . نصل بر آدمك قوهٔ غضبیه اولان (دافعه‌سی) و قوهٔ شهویه اولان (جاذبه) سی اولمزسه (اولمش) اولمش اولور ... ویا (حی) ایکن میتدر... همده بر شمندوفرك (بخار قازغانی) دلیك ملیك اولسه پریشان.. حرکتدن معطل قالور... همده بر (تسبیحك)

ایی قیریلسه .. طاغیلیر .. . اویله‌ده بر شخص معنوی اولان بر (ملتك) قوت و مالنك حوض و خزینه‌سنی بوشالدان باشلر او (ملتی) سرسری . . و پریشان . . و موجودیتسز ایدوب . . فکر ملیتك ایپنی کسوب . . پارچه پارچه ایدر . . . اوت (حقیقتی کتم نمیکنم بر دل عامی چند) بعض عوامك خاطری ایچون حقیقتك خاطرینی قیرمیجغم .

(س) — شو مقام نهایت درجه‌ده تفصیله دکر بر مقامدر . مجمل و مبهم براقه . . . . .

(ج) — زمان سابق . . وحشت و جهالتکزی استخدام ایدرك .. پیس بر طریق. . ومهیا ایتدیکی پیلانلر ایله . . (بر قسم) اهلیتسز (متشیخلر) حیله قوتیله . . (برقسم) بیوکلر جبر قوتیله .. او منبع . . و او معدنی دلوب . . زلال حیاتی قومستان . . وشورستان صحراسنه آقتدیلر . . . بعض تنبل و جرارلر یشللندی . . . حتی آنلر (ثروت دنیا) دن تنفیر یولنده پنجه‌سنی کوچك بر صیده آتان بیچاره‌لرك حساس وضعیف طمالرینی طوتارلر ایدی ..

تا پنجه‌لری او صیددن آچلسون آنلر او (آوی) قاچورسونلر ... اوت هر ملتك . . او ملتك منفعتی ایچون برمقدار مالیله فداکارلق ایدوب بر (سخاوتی) واردر . . . ایشته بزده کی (سخاوت ملیه) سوء استعمال ایدلدی . . . بشقه ملتك (سخاوت ملیسی) زن آب کبی ایچنه کیرر . . . ملتك (جوفنده) خزینه طوتار ... علوم و معارف التنه (صو) ویرر ... همده زمان سابقده بر قسم بیوکلر (ناموسی ملتی) محافظه ایدن (جسارت ملیه‌یی) سوء استعمال ایدوب (زمین اختلاف) اولان قومستانه آتوب غائب ایتدیلر . . . هربری او قوتك بر (ظرفنی) بشقه‌سنك بوینه اوروب قیردیلر . . و قیریلدی . . . حتی بشیوز بیك قهرمان ایله ناموسی ملتی محافظه ایتمکه مستعد اولان بر (قوت عظیمه) یی ماینلرنده صرف ایدوب اختلافات زمیننده محو ایتدکلرنده کندیلرینی (تربیه‌یه) مستحق ایدرلر ایدی . . . اکر مشروطیتدن استفاده ایدوب او (دلیکلری) قپادوب . . ویا (زن آب) صورتنه چویرسه‌کز . . او قیمتدار (قوتی) خارجه صرف

TÜRK TARİH KURUMU

ایتمك ایچون دولتمزك (النه) ویرسه‌كز بهاسندن مرحمت عدالت و مدنیتی قزانه‌جقسكز . . . اكر ایسترسه‌كز سزكله (بجایش) اوله‌جغم بن صوره‌یم . . سز جواب ویریكز ...

(ج) — (فاسئل ولاتجدبه خبیراً) ...

(س) ١) — (ارمنی ملتی) سزدن دها جسور اوله‌بیلورمی ...

(ج) — خیر . . اصلا . . عالم . . شاهددر اولمه‌مش .. واوله‌مز .

(س) — نه‌دن اونلرك بر (فدائیسی) یاندیروب پارچه پارچه ایدرلردی .. اسرارینی و آرقارداشنی اظهار ایتمز ایدی ... حالبوكه سزك بر (یكیتكزه) بر بچاق اورلسه بتون اسرارینی قانیله برابر فیشقیرده‌رق . . دوكر ... شجاعتجه بو بیوك بر تفاوتدر سببی نه‌در .

(ج) — بز اصل سببنی تشخیص ایده‌میورز .. فقط بیلیرزكه (ذرّه) یی (طاغ) كبی ایدر وارسلانی

١) كرد شجاعت فنك‌ده علاّمه اولدغندن بن‌سائل . . . اونلر مجیب اوله‌بیلیر

تلكی‌یه بند ایتدیرر بر (نقطه) واردر . . . (سنك وظیفه‌كی قالدیره‌میورز) .. وجودینی بیلدك .. ماهیتنی سن شرح ایت ..

(ج) — اویله‌ایسه دیكله‌ییكز .. وقولاقلریكزی بش آچیكز .. ایشته (فكر ملیتله) اویانمش بر ارمنینك (همّتی) مجموع ملیتدر كویا اونك ملتی كچولمش اواولمش . . ویا اونك قلبنده‌یرلشمش . . اونك روحی نقدر طاتلی وقیمتدار اولسه‌ده (ملتنی) دها زیاده طاتلی وبیوك بیلور . . بیك روحیده اولسه فدا ایتمكله افتخار ایدر . . . چونكه كندنجه (یوكسك) دوشونور . . . حالبوكه سزك (شمدی) دیمم . . . لكن اسكیدن بریكیتكز اویانمامش .. . ملتك ناموسنی بیلمه‌مش . . یالكز برمنفعت . . ویابر غرض . . ویابر آدمك . . ویا برعشیره‌تك (ناموسنی) ملاحظه ایدر . . . قیصه دوشونور ایدی . . .. البته طاتلی حیاتنی اویله كوچك شیئلره هركس فدا ایتمز . . . فرضا (فكر ملیتله ١)) آنلر كبی تماشا ایتسه ایدیكز...

١) ملیت بروجوددر روحی اسلامیت عقلی عثمانیة جسمی سزده كردلكدر .

TÜRK TARİH KURUMU

قهرمانلغكزى عالمه تصديق ايتديروب يوكسك طبقه‌لره
چيقه‌جق ايديكز . . . اكر ارمنيلر سزك كبى سطحى
وقيصه . دوشونه ايديلر نهايتده قورقاق . . وسفيل
اوله‌جقلر ايدى . . . حقيقةً سزده خارق العاده
شجاعته استعداديكز واردر . . . زيرا بش غروش كبى
بر (منفعت) ويا جزئى بر (حيثيت) و يا (اعتبارى)
بر (شرف) ويافلان (يكيتدر) سوزينى ايشتمك كبى
كوچك (امر) لره حياتى (استخفاف) ايدن و آغاسنك
ناموسنى (استعظام) ايدن عجبا اكر اويانسه . . خزينه‌لره
دكر اولان مليتنه بيكلرجه روحيده اولسه استخفاف
حيات ايتمزمى . . البته حياتى اون‌پاره‌يه صاتان اون
ليرايه بيكلرجه شوقله ويرر . . . مع التأسف كوزل
شيئلريمز غير مسلملر النه كچديكى كبى.. كوزل اخلاقمزى
دخى چالمشلر . . . كويا اخلاق عاليه‌مز يانمزده رواج
بولمه‌ديغندن . . . طاريلوب اونلره (التجا) ايتدى ...
و اونلرك رزائلى كنديلرى ايچنده رواج بولمديغندن
جهالتمزك (بازارينه) كوتورلدى ... عجبا كورميورميسكز
ترقيات حاضره‌نك اس الاساسى بلكه دين حقك

مقتضاسى اولان (بن اولورسه‌م . ملتم صاغدر) كبى
(كلمهٔ بيضاء) .. ويا (خصلت حمرائى) اونلر چالمشلر ...
اونلرك بر فدائيسى دير (بن اولورسه‌م ملتم صاغ
اولسون ايچنده بر (حيات معنويهٔ ابديم واردر) ...
و بتون سفالتك و شخصياتك اساسى اولان (بن
اولدكدن صكره دنيا نه‌اولورسه اولسون ايسترسه طوفان
اولسون)وياخود (وان متّ عطشا فلانزل القطر) اولان
(كلمهٔ حمقاء) و(سجيهٔ عوراء) همتمزك الينى طوتمش
(رهبرلك) ايديور ... ايشته اك (ايى) خصلت كه
دينمزك مقتضاسيدر . . بز روحمزله . . جانمزله . .
وجدانمزله .. فكريمزله .. بتون قوتمزله (ديه‌لى بز)
بز اولسه‌ك .. مليتمز اولان (اسلاميت) حى‌در . . .
الى الابد باقيدر . . . ملتم صاغ اولسون . . . ثواب
اخروى بكا كافيدر . . . ملتك حياتنده‌كى (حيات
معنويه‌م) بنى يشاتديرر ... عالم علويده بنى متلذذ ايدر.
(والموت يوم نوروزنا)

(س) — بز قوتمزى ناصل طوبلايوب ناموس
مليه‌يى محافظه ايده‌جكز

TÜRK TARİH KURUMU

(ج) — (فكر مليت) ايله ملتك جوفنده (حوض كوثر) كبي بر حوض معرفت ومحبت ياپيكز... آلتنده‌كی (صوينی چكه‌ن) دليك مليكی معارف ايله قپاييكز . . . ايچنه (صو آقيدن) يوقاريده كی (مجرالری) فضيلت اسلاميه ايله آچيكز ... بيوك بر (چشمه) وار . . شمدی‌يه قدر سوء استعمال ايله شورستانه طاغيلوب بعض سئله و عجزه‌يه نشو ونما ويرردی . بو (چشمه) يه كوزل بر مجرا ياپيكز (ساعیء شرعی) ايله شو حوضه دوكيكز . .. صكره‌ده بستان كمالاتكزه (صو) ويريكز بو هيچ بتمز توكنمز بر منبعدر .

(س) — نه‌در اوچشمه . . . . . .

(ج) — زكات . . . سز شافعيسكز . . .

(س) — حبّذا و نعمت ان لم تذهب غائضةً بل فاضت الى تلك الخزينة ۱)

(ج) ان فيكم ذكاوةً .. انّما تتزاهرُ بالزكات . . .

(س) ناصل . . . .

۱) طارلمه شو كلام زكاتك پوستنی كيمش

(ج — اكر اذكياء ذكاوتلرينك (زكاتنی) واغنياء ولوزكاتك (زكاتنی) ملتك منفعتنه صرف ايتسه‌لر . . . ملتكزده بشقه ملتلره يولده قاريشه‌بيلور.

(س) — دها بشقه . . . .

(ج) اعانات مليهٔ اسلاميه دينلان (نزور وصدقات) زكاتك عمزاده‌لريدر . . . (عصبيتنی) چكرلر . . . خدمتده ياردم ايده‌جكلر .

(س) ۱) — ندن .. چوق عادات مستمره‌مزی (تزييف) ايديورسك .

(ج) — هر برزمانك بر حكمی واردر شو (زمان) بعض اختيارلانمش . . عاداتك (موتنه) و (نسخنه) حكم ايديور.. مضرتلری منفعتلرينه اولان (ترجّحی) اعدامنه (فتوی) ويريور .

(س) هرشيدن اول بزه‌لازم نه‌در . . .

(ج) — . . طوغريلق . . . .

۱) بعض سوأللر قومشو كورينور لكن اورته‌لرينه بيوك بردره دوشمش خيال بر بالونه بينسه و النه بر دوربين السه انجق وطنلرينی بوله‌بيلير .

TÜRK TARİH KURUMU

(س .. دها ......

(ج) .. يلان سويله مه‌مك ....

(س) — .. صكره ....

(ج) — .. صدق ....

(س) — .. يالكز ......

(ج) — اوت ....

(س) — .. ندن ....

(ج)— .. (كفر) .. يالاندر .. (ايمان) . صدقدر .. شو برهان كافى دكلميدر . كه حياتمزك (بقاسى) صدقك دواميله‌در .

(س) — اول روسامز اصلاح اولنمه‌لى . . . .

(ج) — اوت راوسكز مالكزى جيبلرينه حبس ايتدكلرى كبى . . عقللريكزيده يا جيبلرينه آلمشلر . . . ويادماغكزده حبس ايتمشلر . . . اويله‌ايسه‌شمدى‌اونلرك يانده‌كى عقللريكزله قوشه‌جغم . . . ايها الرئوس والرئساء تكاسلى اولان (تواكلدن) صاقيكز . . . اليكزده‌كى مال وعقلمزله بزه (خدمت) ايديكز . . . چونكه شو مسـاكينى استخدام ايله (اجرتكزى)

آلمشسكز .. . ايشـته (خدمت) وقتيـدر (فعليكم بالتدارك لماضيّتم فى الصيف)

(س) — بر ايكى سنه‌در هركسده بر (آرزوى ديانت) و (ميلان حق) اويانمشدر . . . حتى بزمكه ودان مامخران خرسزلريده (شيخ احمدك) بر نصحتيله صوفى اولمشلر . . . (وقدقطع الطريق على الشقاوت هذالميلان)

(ج) — رشادتپناه شـيخ مشروطيت سـايه سنده‌در . . . زيرا مشروطيت تخت افكاره چيقدى .. حبل المتين مليـتى اهتزازه كتيردى . . نورانى عروة- الوثقى اولان اسـلاميت اهتزازه كلدى . . هر بر مسلم اكلاديكه باشى بوش دكل . . (منفعت مشـتركه) ايله (وحس مجرد) ايله بشقه‌لريله باغليدر . . . عموم اسلام بر عشيرت كبى بر بريله مربوطدر . . نصل بر عشيرتدن بر آدم بر ايلك ايتسه .. عموم عشيرت بو ناموس ايله افتخار ايدر .. حصه‌دار اولور . . . او ناموس (بر) اوله‌رق قالمز .. بيكلرجه (آينه) ده كورينان بر (موم) كبى (بيك) اولور . . . اوعشيرتك رابطهٔ حياتيه‌سنه (نوروقوت)

TÜRK TARİH KURUMU

ویرر . . . اکر بریسی بر (جنایت) ایشلەسە بتون افراد عشیرت اونکله بردرجه (متهم) صاییلور مثلا شو مجلسدە اولان آدملر بربریله باغلی اولورسە بریسی کندینی چاموزە آتسە ارقداشلرینی یا برابر دوشورەجك . . ویاتحریك ایله تعجیز ایدەجکدر . . بناءً علیه شمدی بر (کناه) (بیر) لکدە قالماز.. بیکه چیقار . . . بر (خیر) (کمثل حبّة انبتت سبع سنابل فی کل سنبلة مائة حبة) حکمنه کجر . . . ایشته شو نکتە درکی یافکراً ویاروحاً اویانمشلره آغلەمغه (خواهش) ویرمشدر . . . بربهانه ایله اغلار .. توبەکار اولور ... لکن مناره باشندە اولان (عقل) قلیب (قلب) دیندە بولنان سببنی ایی کورەمیور . . . الحاصل اسلام اویاندی واویانیور . . . پیسلکی . . پیس . . . ایولکی . . ایواولەرق کوردیلر... ها ... شو درەلر عشائرینی توبەکار ایدن شو سردر همده بتون اسلام یواش یواش بو استعدادی آلمقدە وکسب ایتمکدەدر لکن سزبدوی اولدقلریکزدن فطرت اصلیەکز اولدقجه بوزلەمشدر . . ملیته دهایقینسکز.

(س) ١) — (مسافر پرورلك) مستحسن برعادتمز اولدیغنی بیلورکن نەدن کیمسەیە مسافر اولمەیورسك ... طلبەلریکزیدە اتمکمزی یمکدن . . هدیەمزی آلمقدن .. منع ایدییورسك . . . حالبوکه سزه ایولك ایتمك بورجمزدر . . . وحقکزدر . . . ایشته شوعادتمز (قدا کل الدهر علیها وشرب) نەدن شوعادت مستمرەیی تزییف ایدییورسك . . . .

(ج) — اولا علم عزیزدر . . ذلیل ایتمك ایستەمم . . . همده سزه کوسترمك ایستەرمکه برقسم اهل علم واردرکه دنیایه تنزّل ایتمز . . . وصنعت علمی مدار معیشت ایتمز . . . طلبه ایسه . . جرّار وسئلەدن آیریدر . . . ثانیاً وظیفەلرندە اهمال ایله قناعت کوسترەن . . ومعاشلریله قناعت ایتمەیان . . خرجراهلری اللرینی مسافرلکدن چکمەمش اولان (بعض مأمورلره) فعلاً نصیحت ایتمك ایسترم . . .

١) شوبری بریندن اوزاق سؤاللردن سنك خیالك آتلەله جیمناستیقه آلیشیر لکن دقت ایت برشی ایاغنه طولاشوب دوشورتدیروب ایاغی قرلمسون .

TÜRK TARİH KURUMU

ثالثاً واردات ظلمیه‌لری كسلمش اولان بعض بیوكلره ظلمات ظلمه صابوب پك كنیش آچدیغی مصـارفنك قپوسنك سدّنه یول كوستریبورم ... رابعاً ملت ایچنده سیاحت ایدنلر عجبا ملت ایچونمی.. یاخود كیف ایچونمی بر (میزان) كوسـترمك . . . حیـله وحمیته بر (محك) كوستریبورم . .

(س) — سن خلقـك (احسـاننه) مانع اولیورسك عجبا بوندن سخاوتك تزیینی چیقمازمی ؟

(ج) — احسان . . احساندر . . اكر (نوعه) اولسه .. (فرد) مضطر اولمزسه هیچدر ... سخاوت اولوقت سخاوتدر . . ا(كر ملت) ایچون اولسه . . یاخود ملتی تضمن ایدن برفرده . . . شاید (شخصه) اوله . . شخصی تنبل ایدر . . چنكالكه آلیشدیرر . . الحـاصل ملت . باقیـدر . . . فرد . فانی . . . (الملة باقیـة . . ومالمدّها) والفرد فانی .. ومایمتّله)

(س) — ماتقول فی الاحسانات الشخصیة فی السلف امناء الامة ورشدائها . . وسیوف الدولة . . وصلاحها ..

تجلّت العبوسیة بمكارمها .. باهداء عشرة دنانیر . . لشعر لایوازن شعیرة ١)

(ج) — فیه مافیه . . معآنها بالنهایه قد انجرت الی النـوع والملةلان (اللسان) الذی خدمه (الشعر) (خیط الملیة) مع ان هذالزمان هوالذی كشف عن احتیاج الملیة وفتح الباب لهذا المقصد العالی .

(س) — متغلب وباشلر كندی كندینه دوشدیلر ... ظلمك قاپوسی اونلرك یوزینه قارشـو قپانیلدی . . . دوشانلره آیاق اورولماز . . . سكراتده اولانلری براق .. سكراتی تمام ایتسون .

(ج) — ایسترم مشروطیتـك (سنّتنی) اونلره (ازبر) ایتدیره‌جكم . . تا كه اولمه‌دیلرسـه تمثـل ایتسـونلر . . . اوت یالكز استبدادك قوتی ایله تربیه اولان (باشـلر) بالاستحقاق دوشـدیلر . . . لكن ایچلرنده غایت (حمیتلی) آدملر وار . . (اونلره تشكر ایدرز . . . بعض متكاسل وار . . . اونلردن شكایت

١) شوعبارة كندینه هدیه اولنان وموضوعك فابریقسندن چیقان یرلی بیر اسلوبی كیمشدر

TÜRK TARİH KURUMU

ایدرز ... بعض متحیر متردد وار .. اونلری (ارشاد) ایتمك ایستەرز ... بعض (اولمشلر) وار .. میراثلرینی (محافظه) ایتمك ایستەرز . . . تا (یکی چیقمه) لر آلماسونلر ... (نعم انّ بینهم حماة للملیة . . فنتكرهم .. ومتكاسلین . . فنشكوهم . . . و متحیرین . . فنرشد هم . . . و امواتاً . . فنحافظ علی میراثهم . . . لئلا یأخذه من . . . .

(س) — نه دیمك . . . .

(ج) — قورقیورم . . اهلیتسزلكله برابر تشیخ و یا نجاباتی دعوا ایدنلر عشائر ایچنده او رؤسالره قرداشلق دعوا ایدەرك میراثلرینی آلسونلر ایكی باشلی بر بلا كسلسونلر . . زیرا سیزده كی (جهالت عوراء) و (اطاعت عمیاء) (آغائیت) و (تحكمه) تناسخ حكمنی ویرر . . . كویا آغائیت صورتیله اولسه . . . (افندیلك) قالیبیله ویاخود تشیخ جسمیله و یا (اصل زادەلك) شكلیله حیاتلانەجقدر . . . ایشته بنم مقصدم او میل الاغالق . . و میل تحكم . . و میل ریاستی . . اویله اولدیرەجكم .. قیامته قدر (حشر) اولمسون ...

(س) — سن اسكیدن عموم مرشد شیخلره محبّت . . حتی متشیخلرەده حسن ظن ایدردك . . نەدن شمدی متشیخلره هجوم ایدییورسك . . .

(ج) — بعضا عداوت .. شدت محبتدن كلیر... اوت نفسم ایچون اونلری نقدر سور ایدم . . نفس اسلامیت ایچون بیك درجه دها زیاده اونلره عاشق ایدم . . . ولقد (انتقش . . فی سویداء . . قلوبهم الطاهرة . . الصبغة . . الربانیة . . وفی خلدهم . . ضیاءالحقیقة . . ١) (ندیمان بادها خردند رفتند .. تهی خمخانها كردورفتند) لكن اونلرك اصل اساس مسلكی قلوبك تنویری .. و (ربطی) .. یعنی فضیلت اسلامیه اوزرینه (سلوك) یعنی حمیت اسلامیه ایله (تختّم) .. یعنی اسیلامت ایچون حیاتده (زهد) .. وروحی (ترك) .. یعنی اخلاص ایچون (ترك منافع شخصی) .. یعنی تأسیس محبت عمومیه‌یه (توجّه) .. یعنی .. اتحاد

---

١) شو اسلوب برسلسلەنك مبارك خرقەلرینك پارچەلرندن دیكیلمشدر .

اسلامه (خدمت) و (ارشاد) .. فتأسفا قد اسائو متكئين .. وتكاسلوا فى خدمتهم .. فحينئذ اريد تحويل هممهم الى مجريها الحقيقى القديم

(س) — دائما (اتحاد اسلامدن) بحث ايدر سن بزه تعريف ايت ..

(ج) — (ايكى مكتب مصيبت شهادتنامه‌سى) اولان اثرمده تعريف ايتمشم .. شمدى ايلروده او قصر معلانك بر طاشى .. بر نقشنى .. كوستره‌جكم .. ايشته (كعبۀ) سعادتمز اولان اتحاد منور اسلامك (حجر الاسودى) .. كعبۀ مكرمه‌در ... و (درة بيضاسى) .. روضۀ مطهره‌در ... مكۀ مكرمه‌سى .. جزيرة العربدر ... مدينۀ مدنيت منوره‌سى .. دولت عثمانيه‌در ... اكر طاشى ونقشى . ايستر ايسك ايشته باق .. حياء .. وحميتدن .. نشئت‌ايدن .. جوانمردانه (حمرت)... حرمت .. ورحمتدن تولدايدن .. معصومانه (تبسم) ... فصاحت .. وملاحتدن . . حاصل اولان . . روحانى (حلاوت) ... عشق شبابيدن .. شوق بهاريدن . . نشئت ايدن .. سماوى (نشئه) ...

حزن غروبيدن .. فرح سحريدن .. وجوده‌كلان .. ملكوتى (لذت) ... حسن مجرددن .. جمال مجلادن تجلى ايدن . . مقدس (زينت) ١) بربريله (امتزاج) ايدوب اوندن . . چيقان (لون نورانى) آنجق . او شرق . غربك . (قاب‌قوسينى) اولان كعبۀ سعادتنك طاق معلاسنك . . (قوس قزحنك) . . . الوان سبعه‌نك . . (لاجوردلوننك) تمثالنى . . بلكه شو (لونك منظره‌سى) بردرجه ارائه ايده بيلور ... لكن (اتحاد) جهل ايله اولماز . . . اتحاد . . امتزاج افكاردر . . . امتزاج افكار . . معرفتك (شعاع الكتريقيله) اولور . . .

(س) — نه‌دن اسكيده سكوت ايتدك . . .

(ج) ٢) — لان الاستبداد كان مانعاً للاتحاد فكنت سكت على جمر الغضى

(س) — شيخلره (هجوم) خطردر ... ايچلرنده

---

١) شو مسلسل اسلوبده‌كى فقره‌لر هر برى اسلاميتك برشعاعنه برحسننه برسجيسنه بر رابطه‌سنه برتملنه اشارتدر ....

٢) لسان عربينك الزميتنى دوشندكم وقتده سوئلمشم

TÜRK TARİH KURUMU

(اولياء) بولنور . . . (الا تخـاف ان تصيبهم بجهالة
فتصبح على ما فعلت من النادمين

(ج) — انّ المولى جلّ جلاله قد وسم بقـدرته
على جباههم الرفيعة نقش الحقيقة ومرادى ان ارشـد
من طـاش فهمه من ذلك النقش ١) اوت بنم هجومم
انلرك عليهنـده دكل . . لهـلرنده‌در . . . تا آنلرك
صورتيله كنديني كوسـترن بعض (اهليتسز) انلرك
قيمتنى تنزيل ايتمسـون . . . . . بنى تهديد ايله واز
كچوره‌مزسـكز . . . عزم قطعى ايله مقصـدمك
يولنه تصـادف ايدن هر بر مهـالكه كيره‌جكم . . . . .
شـو حيـات دنيـوى ادنى بر ارمنى ملتنـه فدا
ايتـديكى حالده بن كه شـو حيـات ايله عـلاقم
پك ضعيف . . . باخصـوص (يدى) دفعه‌در شـو
حيـات المـدن اوچه جق ايدى . . امانةً المـده
براقلمش . . . بونى ويرمكدن (منّت) ايتمـك حقم
دكلدر . . . اوروح . . قفسدن (آغاجه) اوچمق . .

١) مرشدلر شو تكيه‌ده يعنى بو عبارتده طوپلنمشلر زيارت
ايتمه‌دن كچمه . . . .

عقل . . رأسدن . . (ياسه) قاچمق . . ايستدكلرى
حالده . . ايلروده (فدا) ايچون ابقـا ايدلدى . . .
بوحيات ايله تهديد ايتمك هيچدر . . . قالديكه حيات
اخروى‌يه ايله تهـديد ايديـورلر آندنده هيچ منت
چكمم شـمديكى (نار تأسـفله) محترق بر (روح)
اولسون آنلرك (بد دعاسـيله) جهنمده يانسون . . .
(او) (تأسف آتشى) ايچنـدن چيقـارمق ايله
(وجدان) مقصددن برفردوس تضمن ايتـديكى كبى
(خيال) دخى املدن بر (جنّتى) تشـكيل ايده جكدر
عمومك معلوم اولسون كه ايكى المده . . ايكى حياتمى . .
طوتمشم . . . ايكى خصم . . ايچون ايكى ميدان . .
مبارزه‌ده . . ايكى حرب ايله . . مشغولم . . . (تك)
حياتلى اولان آدم ميدانه چيقمه‌سون . .

(س) — شمديكى شيخلردن نه ايسترسك . . .

(ج) — دائما آنلرك دمدمه‌لرينك (موضوعى)
اولان (اخـلاصى) . . . همده (تكيّه) دنيـلان
معنـويلشمش (قشـله) ده . . طريقت دنيـلان
روحانيلشمش (عسـكرلك) ده . . اكا مرابط

اولدقلری اولان (جهاد اكبر) . . وترك التزام نفس . . . همده آنلرك (شعاری) اولان (زهد)ك معناسی اولان ترك منافع شخصیه . . . همده دائما ادعاسنده بولندقلری . ومزاج اسلامیتك مایه‌سی اولان (محبت) ایسترم . . . زیرا آنلر بزی (استخدام) ایده‌رك (اجرتلرینی) آلمشلر . . . شمدی بزه . . خدمت ایتمك بورجلریدر

(س) — ناصل اولسونلر . . . . .

(ج) — یا باشلرمزدن قالقسونلر . . یاخود عناد . . وغیبت . . وطرفدارلغی . . مابینلرندن قالدرسونلر . . . زیرا چوق ضلالت وبدعت فرقه‌لرینك تشكلنه بعض متشیخلر سببیت ویرمشدر

(س) — ناصل بر بریله اتحاد واتفاق ایده‌جكلر . . حالبوكه بعضلری بعضلرینه منكردر . . اونلرك دستورلرندندركه منكر ایله (محبت) بلكه انسیت دخی حرامدر . . انكار (مسئله‌سی) مهمدر

(ج) — اویله ایسه سزه شویله برخطاب ایتمك حقمدر ای ابله‌لر ای حیوانلر ایشتمدیكزمی ؟

آكلامه مشسكزكه (انما المؤمنون اخوة) بر ناموس الهیدر ... ویا كورلشمشسكز .. كورمیورسكزكه (لایؤمن احدكم حتی یحبّ لاخیه مایحبّ لنفسه) بر دستور نبویدر ... عجبا شو صدق كذب مابیننده متردد اولان انكار مسئله‌سی ناصل اولدی شو ایكی اساس عظیم ومتینه ناسخ اوله‌بیلدی ... اولسون انكار مسئله‌سی طوغری اولسون اللهك كلامی دكل كی (منسوخ) اولمه‌سون . . . ایشته (زمان) آنی (نسخ) ایدر ضرری فائده‌سنه غلبه‌سی (فتوی) ویرر . . . منسوخ ایله عمل جائز دكلدر .

(س) — بلكه بربریله عداوتلری بربرندن كوردكلری نا مشروع بعض افعال ایچوندر .

(ج) — عجبا نه‌جهتله .. نه انصافله .. نه‌صورتله (سبحان طاغی) قدر آغیر .. وبیوك . . اولان ایمان و اسلامیت . . و انسانیت . . و جنسیت . . سببیله حاصل اولان (محبت) .. شویله چوجغك بهانه‌سیله بعض نا مشروع حركات وسیله‌سندن متحصل اولان (عداوته) قارشو خفیف .. و مغلوب .. اولمشدر ...

اوت (محبتى) اقتضا ايدن اسلاميت . . و انسانيت ..
(جبل احد) كيدر ... (عداوتى) انتاج ايدن اسباب
بعض كوچك بر (چاقيل طاشلرى) كيدر . .. محبتى
عداوته مغلوب ايتديرن آدم . . نظر حقيقتده (جبل
احدى) بر چاقيل طاشندن اشاغى درجه‌سنه ايندير‌مك
قدر احمقانه بر حركتدر . . . (عداوتله . . محبت)
(ضياء ايله.. ظلمت) كبى اجتماع ايده‌مز .. (عداوت)
غلبه چالسه .. (محبت) (مماشاته) انقلاب ايدر . . .
(محبت) غلبه چالسه . . (عداوت) (ترحّم)
و آجيمغه انقلاب ايدر . . . بنم مذهبم (محبته محبت)
ايتمكدر ... (خصومته خصومتدر) . . . يعنى دنياده
اك‌سوديكم شى (محبت) واك‌طارلديغم شيده (خصومت
و عداوتدر .

(س) ولى اولان (شيخ) مدعى اولان متشيخله
اولان فرقلرى نه‌در .

(ج) — اكر هدف مقصدى . . اسلامك ضياء
قلب . . ونور فكريله . . (اتحاد) . ومسلكى . .
(محبت) . . و شعارى . . (ترك التزام نفس) . .

ومشربى.. (محويت)... وطريقى .. (حميت اسلاميه)
اولسه ... قابلدركه بر(مرشد) وحقيقى شيخ اولسون...
لكن اكر مسلكى تنقيص غيرايله .. (مزيتنى اظهار) ..
و خصومت غير ايله (محبتنى تلقين) . . . و انشقاق
عصابى .. استلزام ايدن .. حس طرفدارلق .. وميلان
غيبتى . . انتاج ايدن . . كندى (محبتنى) بشقه‌سنه
اولان (خصومته) متوقف كوسترلسه ... اوبر متشيّخ
متثوّغدر . . . بر (ذئب) متغنّمدر . . . (داووله)
بدن طريقته ويا كتابه (ال) وورورکه بخشيش .. وشا
باش آلسون . . . دين ايله دنيانك صيدينه كيدر . . .
يا بر لذّت منحوسه . . . ويا بر تهوس سفلى . .
ويا براجتهاد خطا .. آنى آلداتمش ... اوده كندوسنى
(ايو) ظن ايدوب .. بيوك مشايخه .. وذوات مباركه‌يه
سوء ظن (يولنى) آچمشدر ...

(س) — سوزلرك (ايى) فقط ديكه‌يان نره‌ده..
مسلك عالى .. اتباع ايدنلر آشاغى‌در .

(ج) — (انما الاعمال بالنيات) . . (مالا يدرك

TÜRK TARİH KURUMU

كله لايترك كله) . . (الملام على من اتبع الهوى) . .
(والسلام على من اتبع الهدى) ..

(س) — عالم اسلامك علماسنك اورته‌لرنده‌كه (مدهش اختلافاته) .. نه ديرسك رأيك (نه) در ...

(ج) — بن (عالم اسلاميته) . . غير منتظم . . ويا انتظامى بوزولمش .. بر مجلس مبعوثان . . وانجمن شورى .. نظريله باقيورم . .. شريعتدن ايشيديورزكه (رأى جمهور) بودر .. (فتوى) بونك اوزرينه‌در . ايشته شو بو مجلسده‌كى (رأى اكثريتك) نظيره‌سيدر رأى جمهوردن ماعدا اولان (اقوال) اكر حقيقت ومغزدن خالى وبوش اولمزسه.. استعداداتنك (رأيلرينه) براقيلير ... تا هر بر استعداد تربيه‌سنه مناسب كورديكنى انتخاب اتسون... لكن بوراده ايكى نقطهٔ مهمه واردر(١)
(برنجى‌سى) شو استعدادك ميلانيله انتخاب اولنان ... وبردرجه حقيقتى تضمن ايدن .. واقليتده قالان (قول) نفس الامرده مقيد و او استعداد ايله مخصوص اولديغى حالده .. صاحبى .. (اهمال ايدوب .. مطلق براقدى..

١) شو ايكى نقطه‌يه دقت ايله قيمت ويرسن فنا اولماز.

(اتباعى) التزام ايدوب . . (تعميم) ايتدى . . . (مقلدى) تعصب ايدوب . . . او قولك حفظى ايچون مخالفلرك (هدمنه) چاليشديلر ... شو نقطه‌دن مصادمه.. مشاغبه . . جرح ورد . . او درجه ميدان آلدى‌كه اياقلرى آلتندن چيقان (توز) ... وآغزلرندن فوران ايدن (دومان) ... و لسانلرندن پوسكورن (برقلر) شمشكلى .. و بعضاً رحمتلى . . بر (بلوط) . . شمس اسلاميتك تجليسنه بر (حجاب) تشكيل ايتمشدر . . . لكن ضياء شمسدن (تفيض) ايتمسنه .. استعداد بخش ايدن (رحمتلى بلوط) درجه‌سنده قالمدى . . . يغمورى ويرمديكى كبى . . (ضيائى) دخى منع ايتمكده‌در . . .
(ايكنجى نقطه) اقليتده قالان (قول) اكر ايچنده‌كى حقيقت ومغزآنى انتخاب ايدن استعداتلرده‌كى هوس . . وهوا . . و موروث آيينه‌يه . . و مزاجنه . . غلبه چالمزسه . . . او (قول) بر خطر عظيمده قالور . . . زيرا استعداد او نكله انصباغ ايدوب . . اونك مقتضاسنه انقلاب ايتمك . . لازم ايكن . . . (او) (اونى) كنديسنه چويرر . . و

تلقيح . . . ايدر . . . كندى امرينه مسخّر ايدر . . . اشته شو نقطه‌دن هدى . . . هوايه . . تحوّل . . . و مذهب . . مزاجدن . . تشرّب ايدر . . . (آرى) صو ايچر . . (بال) آقيدير . . . (ييلان) صو ايچر . . زهر دوكر . . .

(س) — عجبا كائناتده . . شو مجلس عالى . . شو سركردان (كره) شهرنده . . بر انتظامى دها بولميه‌جقميدر .

(ج) — ايمان . . ايدرمكه عموم عالم اسلامى . . ملّت انسانيه‌ده . . و (آدم) قومنده . . بر مجلس مبعوثان مقدّسه حكمنه كچه‌جكدر . . . سلف . . و خلف . . عصرلر . . اوزرينه . . بربرينه . . باقوب . . ماينلرنده بر انجمن شورى . . تشكل ايده‌جكلردر . . . فقط برنجى قسم اولان اختيار بابالر ساكتانه وستايشكارانه ديكليه‌جكلردر .

(س) — ١) تعدّد زوجات . . اسير . . وكوله . . كبى بعض مسائلى . . بعض اجنبيلر . . سررشته ايدرك . .

١) برآرناوود طرفندن وقوعبولان سوألدر .

مدنيت نقطهٔ نظرنده . . شريعته . . بعض اوهام وشبهاتى . . ايراد ايديورلر . .

(ج) — شمديلك مجملاً بر قاعده سويليه‌جكم تفصيلى مستقل بر رساله ايله بيان ايتمك فكرنده‌يم اشته (اسلاميتك) احكامى . . ايكى قسمدر . . . (بريسى) . . شريعت اوكا مؤسّسدر . . . بو ايسه حسن حقيقى . . . وخير محضدر . . . (ايكنجيسى) شريعت . . معدّلدر . . . يعنى غايت وحشى . . و غدّار . . برصورتدن . . چيقاروب . (اهون الشر) . . و معدّل . . وطبيعت بشره تطبيقى ممكن . . وتماماً حسن حقيقيه‌يه كچه‌بيلمك ايچون . . زمان وزميندن آلنمش برصورته افراغ ايتمشدر . . . چونكه بردن . . طبيعت بشرده عموماً . . حكمفرما . . اولان بر (امرى) . . بردن رفع ايتمك . . بردن طبيعت بشرى . . بردن قلب ايتمك . . اقتضا ايدر . . بناءً عليه (شريعت) (واضع اسارت) دكلدر . . . بلكه اك وحشى صورتدن . . بويله تماماً حريته‌يول آچه‌جق . . وكچه بيله‌جك . . بر

TÜRK TARİH KURUMU

(صورته) ایندیرمشدر . . . تعدیل ایتمشدر . . .
همده (درده) قدر تعدد زوجات طبیعتـه . . عقله . .
حکمته .. موافقیتله برابر .. (شریعت) بر (دانه‌دن) ..
(درده) چیقارمامش . . بلکه سکز طقوزدن ..
(درده) ایندیرمشدر . . . باخصوص تعدده اویله
شرائط قویمشدرکه اوکا مراعات ایتمکله هیچ بر مضرته
مؤدی اولمز . . . بعض نقطه‌ده (شر) اولسه‌ده
اهون‌الشردر . . . اهون‌الشر ایسه بر عدالت اضافیه‌در
. . . هیهات .. عالمك هرحالنده خیر محض اوله‌مز ..

(س) ۱) — انقلابدن (اون) سنه دها اول :
حکومته نهایت درجه‌ده (معترض) اولدیغك حالده . .
حکومته هجوم ایدنلره دخی اعتراض ایدردك . . حتی
سلاطین عثمانیه‌یی افراطایله ثناایدردك . . حتی دیرایدك
محتملدر عبدالحمید مقتدردکلدرکه (دیزکینی) کوشتسون
(ملتك سعادتنه (یول ویرسین) ویاخود (خطا)
بیر اجتهاد ایله اوله بیلور بر غیر مقبول عذری

۱) شوسوال مع‌الجواب اهمیتسزلك ایله برابر جوابده
بیرایکی نقطهٔ مهمه واردر .

کندینه بولسون ویاخود عونه‌لرینك . . و (وهمنك)
النده محبوس کیدر . . . صکره بردن بتون قباحتی
اونه آتدیك نه‌دن هم اعتراض . . هم هجوم ایدردك . .
همده بعضیلره قارشی مدافعه ایدردك

(ج) — انقلابدن (اون التی) سنه اول . .
(ماردین) جهتلرنده بنی‌حقه ارشاد ایدن . . برذاته . .
راست کلدیم . . . سیاستده‌که (مقتصد مسلکی) بکا
کوستردی . . . هم تا او وقتده . . مشهور (کمالك)
رؤیاسیله . . اویاندیم . . . لکن مع‌التأسف (سوء
تصادف) ایله حکومتـه اعتراض ایدنلردن . . اهل
افراط . . و اهل تفریطه . . راست کلدم . . . اهل
افراطك (برقسمی) عربدن‌صکره اسلامیتك (قوامی)
اولان (اتراکی) تضلیل ایدیورلر ایدی . . . حتی
بر قسمی او درجه تجاوز ایتدی که (اهل قانونی)
تکفیر ایدردی . . اوتوز سنه اول قانون اساسی و
حریتك اعلانی تکفیره دلیل کوستردی . (ومن لم
یحکم بما انزل‌الله) الخ حجت ایدردی . . بی چاره بلمزدیکه
(من‌لم‌یحکم) . . . یعنی (من‌لم یصدّق‌در) . . . عجبا

TÜRK TARİH KURUMU

سابق استبدادی حریت ظن ایدن . . و قانون اساسی‌یه
اعتراض ایدن . . آدملره نصل اعتراض ایتمیه‌جکم . . .
البته . . . اکر چندان حکومته اعتراض ایدردیلر . .
لکن اونلر استبدادك دها دهشتلیسنی ایسته‌دیلر . . .
بونك ایچون اونلری رد ایدردم ... ایشته شمدی اهل
حریتی تضلیل ایدن شو قسمدندر . . . ایکنجی قسم
اولان (اهل تفریطی) کوردم . . (دینی) بیلمیورلر . . .
اهل اسلامه انصافسزجه اعتراض ایدیورلر . . .
(تعصبی) دلیل کتیریورلرایدی . . . ایشته شمدی عثما-
نلیلقدن تجرد ایدوب تمامی تمامنه آوروپایه تمثل ایتمك
فکرنده (بولنانلر) شو قسمدندر . . . بونکله برابر
(استبداد) کندینی محافظه ایتمك ایچون هر کسه وسو-
سه ویردیکی کبی بنده انقلابدن اون سنه اول
(آلداندی) که اهل اختلالك اکثری ماصوندر . . .
(لله الحمد) او وسوسه بر ایکی سنه ظرفنده زائل
اولدی . . تا او وقتده آکلادم بزم اکثر احرارمز
معتقد مسلمانلردر . . . الحاصل حکومته
هجوم ایدنلرك بعضیلری .. حیدو.. حیدو دیرلردی ...

بعضیلری .. حیدر آغا .. حیدر آغا .. دیرلرایدی ...
(بن) (حیدر) دیردم ... شمدی‌ده . . حیدر
دیرم ... والسلام .... ایها العوام شمدی اللهه اصمارلدق
سز طوریکز . . . خواص ایله قونوشیله‌جق بر
(دعوام) وار . . . حکومت . . . و اشراف . . .
و اتحاد ترقی‌یه . . . قارشی بر مهم مسئله‌م وار . . . .
ای طبقه خواصی . . (بز) عوام . . واهل مدرسه ..
سزدن حقمزی ایسترز . . .

(س) — نه ایسترسك . . . . . .

(ج) — سوزیکزی .. فعلکز تصدیق ایتمك . .
باشقه‌سنك (قصورینی) کندیکزه (عذر) کوسترمه‌مك ..
ایشی بربرینه آتمه‌مق .. اوزریکزه واجب اولان خدمتمزده
(تکاسل) ایتمه‌مك .. واسطه کزله ضایع اولان
مافاتی (تلافی) ایتمك .. احوالمزی دیکله‌مك ..
حاجاتمزله استشاره ایتمك .. بیرپارچه کیفکزی ترك ..
و کیفمزی صورمق .. ایسته‌یورز ... الحاصل
(اکراد) و علماسنك . . استقبالنی . . تأمین ایتمك
ایسته‌یورز . . . اتحاد و ترقی معناسنده کی (حصه‌مزی)

TÜRK TARİH KURUMU

ایستەرز . . . اوزریکزه خفیف . . یانمزده چوق عظیم بر شی ایستەرز . . . .

(س) — مقصدنی مبهم براقه نه ایسترسك ...

(ج) — جامع الازهرك قیزقرنداشی اولان مدرسة الزهراء نامیله دارالفنونی متضمن کردستانك مرکزی حکمنده اولان بتلیس و ایکی رفیقەسیله بتلیسك ایکی جناحی اولان وان ودیابکرده تأسیسی .... امین اولیکز بز کردلر بشقەسنه بکزەمیورز یقیناً بیلورز حیاتمز ترکلرك حیات وسعادتندن نشأت ایدر .

(س) — نصل ... نەکبی ... نه ایچون ...

(ج) — اوکا بعض شرائط . . . ووارادات ... وثمرات ... واردر .

(س) شرائطی نەدر . . . .

(ج) — سکزدر .. (برنجیسی) (مدرسه) نام .. مألوف . . ومأنوس . . وجاذبەدار .. وشوق انکیز .. اعتباری اولدیغی حالده بیوك برحقیقتی تضمن ایتدیکندن رغباتی اویاندیران . . او مبارك مدرسه اسم ایله (تسمیه) (ایکنجیسی) فنون جدیدئی .. علوم

مدارس ایله مزج ... ودرج ... ولسان عربی واجب .. کردی جائز ... ترکی لازم ... قیلمق ...

(س) — شو مزجده نه حکمت وارکه اوقدر طرفدارسك دائما سویلەیورسك .

(ج) — درت (قیاس فاسد ١) ایله) حاصل اولان سفسطەنك . . ظلمتدن . . محاکمۀ ذهنیەیی خلاص ایتمك ... (ملکۀ فیلسوفانه) . . (تقلید طفلانه) یه ایتدیکی (مغالطەئی) ازاله ایتمك .

(س) — نه کبی . . . . .

(ج) — وجدانك .. ضیاسی .. علوم دینیەدر. . عقلك . . نوری . . فنون مدنیه در . . ایکیسنك

---

١) ایشته اوقیاسلر معنویاتی مادیاته قیاس ایدوب . . . . آوروپا سوزینی اونده دخی (حجت) طوتمق ... همده بعض فنونده مشهور اولانلرك باشقەسندەده سوزینی حجت طوتمق .. همده فنون جدیدەیی بلەین علمانك سوزینی علوم دینیەده دخی قبول ایتمەمك .. همده فنون جدیدەده مهارتی ایچون غروره کلوب . . دینده‌ده نفسنه اعتماد ایتمك . . . همده سلفی .. خلفه .. ماضی‌یی .. حاله.. قیاس ایدوب .. حقسز اعتراضده بولنمق کبی فاسد قیاسلردر ..   (برادر ابولاشیٔ عبدالمجید)

(امتزاجيله) (حقيقت) تجلی ايدر . . . اوايكی جناح ايله طلبـه نك (همّتی) پرواز ايدر . . . (افتراق) ايتدكلری وقتده (برنجيسنده) تعصب (ايكنجيسنده) (حيـله) تولد ايدر . . . (اوچنجی شرط) ذی‌الجناحين .. كردلرك معتمدی اولان اكراد علماسندن ويا استيناس ايتمك ايچون . . لسـان محلی يه (آشنا) اولانلری مدرّس اوله‌رق انتخـاب ايتمكدر . . . . (دردنجيسی) اكرادك استعداديله استشاره ايتمك . . . . اونلرك صباوت و بسـاطتلرينی نظره آلمقدر . . . زيرا چوق (لبـاس) وار . . بر قامته كوزل . . . بشقه‌سـنه چيركين كلور . . . چوجقلرك تعليمی . . يا جبر ايله . . . ياهوساتلرينی اوقشـامقله اولور . . . (بشنجی) شرط .. تقسيم‌الاعمال قاعده‌سنی . . بتمامها تطبيق ايتمك . . . تا شـعبه‌لر بربرينه . . مدخل . . و مخرج .. اولمغله برابر هر بر شعبه‌ده . . (متخصّص) چيقه بيلسـون . . . (آلتنجی شرط) بر (مخرج) بولمق . . . ومداوملرك (تفيّضنی) تأمين ايتمك . . . هم ده مكاتب عاليهٔ رسـميه‌يه مساوی طوتمق . . .

و امتحانلری .. امتحانلری .. كبی (منتج) قلمق ... عقيم براقمه‌مقدر . . . (يدنجی شرط) (دارالمعلمينی) موقتاً شو دارالفنون دائره‌سـنده مركز قيلمق . . . مزج ايتمكدر . . . تاكه انتظام . . وتفيّض . . اوندن . . بوكا . . كچسـون . . . و فضـيلت . . و ديانت . . بوندن . . اوكا . . كچسـون . . . (تبـادل) ايله هر بری اوته كنه بر (قناد) ويروب . . ذوالجناحين اولسون ... (سكزنجی شرط) كردستانده . . عادت مستمرّه اولان تعليم انفرادی .. حلقه ودائره‌يه تبديل ايتمك . . (انّ هذه عادة درس عليها الدهر ودرب).

(س) — وارداتی نه‌در . . . . . .

(ج) — حميت . . . و غيرت . . .

(س) — صكره . . . .

(ج) — شو مدرسه (چكردك) كبی بالقوه .. بر شـجرهٔ طوبايی تضـمن ايليور . . . اكر حميت وغيرت ايله . . يشيللنسه . . . طبيعتيله (مادهٔ حياتنی) جذب ايله . . سزك (قوری كيسه) كزدن اسـتغنا ايده‌جكدر . . . .

TÜRK TARİH KURUMU

(س) — نه جهتله . . . .

(ج) — چوق جهتله . . (برنجیسی) (اوقاف) حقیله . . انتظامه کیرسه . . شو حوضه . . (توحید مدارس) طریقیله بر مهم چشمه‌یی آقیده‌جقدر . . . (ایکنجیسی) زکاتدر . . . زیرا (بز شافعی‌یز) بر زماندن صکره اومدرسة‌الزهراء اسلامیته . . و انسانیته کوستره‌جکی (خدمتله) شبهه‌سز (زکاتی بالاستحقاق کندینه منحصر ایده‌جکدر . . . باخصوص زکاتك زکاتی‌ده اولسه کافیدر . . . (اوچنجیسی) شو مدرسه نشر ایده‌جکی ثمراتله . . . تعمیم ایده‌جکی ضیا ایله . . . اسلامیته ایده‌جکی خدمتله . . (عقول) یاننده . . اك اعلا . . بر (مکتب) . . اولدیغی کبی . . (قلوب) یاننده . . اك اکمل . . بر (مدرسه) . . . وجدانلر نظرنده . . اك مقدس . . بر (زاویه‌یی) تمثیل ایده‌جکدر . . . ناصل (مدرسه) اویله‌ده (مکتب) اویله‌ده (تکیه) اولدیغندن . . اسلامیتك (اعانات ملیه‌سی) اولان (نذور) و (صدقات) اوکا . . توجه ایده‌جکدر . . . دردنجیسی مذکور (تبادل) ایچون

دارالمعلمین ایله امتزاج ایتدیکندن . . دارالمعلمینك وارداتی بر درجه (توسیع) ایله . . موقتاً . . وعاریةً . . اکر ممکن ایسه . . ویرلسه . . . بر زمان صکره (استغنا) ایده‌جك . . او (عاریه) یی (اعاده) ایده‌جکدر . . . .

(س) — بونك ثمراتی نه‌درکه اون سنه‌دنبرو باغریبورسك . . . .

(ج) — (اجمالی) (۱) اکراد علماسنك استقبالنی تأمین . . و معارفی کردستانه (مدرسه قپوسیله) صوقمق . . . و مشروطیتك محاسننی کوسترمك . . . و اوندن استفاده ایتدیرمکدر . . . . .

(س) — ایضاح ایتسه‌ك . . فنا اولماز . . .

(ج) — (برنجیسی) مدارسك (توحید) . . واصلاحی . . . (ایکنجیسی) اسلامیتی اونی

(۱) شو مدرسة‌الزهرایه دائر مباحثی نطق‌صورتیله بتلیسده، وانده، دیاربکرده، دها برچوق یرلرده اهالی‌یه درس ویردم. عموماً دیدیلر حقیقتدر . هم ممکندر . دیمك دیه بیلیرم که بن اونلرك ترجمانی‌یم بو مسئله‌ده .

TÜRK TARİH KURUMU

(پاسلنديرن) حكايات . . واسرائيليات . . وتعصّبات
بارده‌دن قورتارمق . . . اوت اسلاميتك (شأنى) . .
متانت . . ثبات . . التزام حق . . اولان (صلابت
دينيه) در . . يوقسه جهلدن . . عدم محاكمه‌دن . .
نشـئت ايدن . . (تعصّب) دكلـدر . . . بجـه
(تعصبك) اك دهشتليسى . . بعض آوروپا مقلدينلرنده
بولنور . . . كه سطحى شبهه‌لرنده . . معنّـدانه اصرار
كوسـتريورلر . . . برهان ايله تمسّك ايدن علمانك
شـانى دكلدر . . . (اوچنجيسى) محاسن مشروطيتى
نشر ايچون بر (قپو) آچمقـدر . . اوت اكرادده
(مشروطيتى) ايچتجك (نيت) يوقدر . . . فقط
(استحسان) ايدلمزسه . . . استفاده ايدلمز . . . او
دها ضرر در . . . (خسـته) . . ترياقى . . زهر
آلود ظـن ايتسـه . . البتـه استعمـال ايتمز . . .
(دردنجيسى) معارف جديده‌يى . . مدارسـه صوقمق
ايچون برطريق . . . واهل مدرسه‌نك نفرت ايتميه‌جكى
صاف بر (منبع فنون) آچمقدر . . . زيرا مكرّراً
سويله‌ميشم (فنا برتفهّم) (مشئوم برتوهّم) شمدى‌يه

قدر سـد چكميشـدر . . . (بشنجيسى) يوزدفعـه
سويله‌مشم ينه سويليه‌جكم . . اهل مدرسـه . . اهل
مكتبه . . اهل تكيه . . نك (مصالحه) لريدر . . .
تقابل . . وتبادل افكاريله . . لااقل (مقصـد) ده
(اتحاد) ايلسـونلر . . . تأسف ايله كورليـوركه
اونلرك تباين افكارى (اتحادى) تفريق ايتديكى كبى
(تخالف مشاربيده (ترقى) يى .. توقيف ايتمشدر ...
زيراهربرى (مسلكنه . . تعصب) باشقه‌سنك مسلكنه
سطحيتى اعتباريله . . تفريط وافراط ايده‌رك . . برى
ديكرينى (تضليل) . . اوته كيده بركينى (تجهيـل)
ايليور . . . الحاصل (اسلاميت) خارجده (تمثّل)
ايتسه بر (منزلى) مكتبه . . بر (حجره‌سى) مدرسه ..
بر (كوشـه‌سى) زاويه . . (صـالونى) دخى مجمع
الكل .. برى ديكرينك نقصانى تكميل ايچون بر (مجلس
شورى) اوله‌رق بر (قصر مشيّد) نورانى تمثالندن عرض
ديدار ايده‌جكـدر . . . (آينـه) كنـدنجه كونشى
(تمثيـل) ايتديكى كبى شـومدرسـة الزهراء دخى او
(قصر السّهيه‌يى) خارجاً تمثيـل ايده‌جكـدر . . . .

TÜRK TARİH KURUMU

ایها الاشراف سزه (خدمت ایتدیکمز کبی بزه (خدمت) ایدیکز . . . یوقسه . . . . . ای بزی وصایته محتاج چوجق نظریله باقان (اهل حکومت) سزه . . (اطاعت) ایتدیکمز کبی سعادتمزی (تأمین) ایدیکز و الاّ . . . . . ای کرد جمعیت ملیه وظیفه‌سنی بالاستحقاق اوموزیکزه آلان (اتحاد وترقی) (ابی) ایتدیکز . . . مزج ایتدیکز . . . (ابی) ایتسه‌کز . . ابی . . . والاّ (فردّوا الامانات الی اهلها) . . . ١)

(س) علمایه پك چوق عتاب ایدیلر حتی . . . .

(ج) بیوك . . پك بیوك . . برانصافسزلق . . .

(س) ندن . . . . . .

(ج) (عدمك) . . قباحتی . . (وجود) ه ویرمك قدر . . احمقلق

١) اخطار : ای کندیکی خواص ظن ایدن اهل سیاست و اهل حکومت ... یأ ی قیرمق ایچون عوامه درس وخطاب اولان شوکتابی سند طوتوب تسلی ایتمیکز . زیرا سزك سوء استعمالکز اونلرك سوء تفهمندن دها زیاده سوء تأثیر ایدر . سزه‌ده بردرس ویرمك ایچون . . . [زمانی] . . . توکیل ایلدم .

(س) نه دیمك . . . . . .

(ج) برذاتده (علم) . . عدم حلم ایله (اقترانی) جهتیله (عدم حلمدن) . . نشئت ایدن . . قباحتیله . . (علمی) محکوم ایتمك .. نه درجه ابلهلکدر . . اویله‌ده اسلامك قدسیتنی دائما تلقین ایدن . . . واحکام دینیه‌یی اقتدارلرنجه تبلیغ ایدن . . . و شمدی ملت اسلامیه مابیننده اك زیاده حرمت . . و محبت . . ومرحمته مستحق اولان . . بیچاره (علمایی) . . زمانه یاقیشه‌جق علمانك (عدم وجود) ندن نشئت ایدن (قباحتی) و کناهی ایله محکوم ایتمك . . او بیچاره‌لره حمل ایتمك . . احمقلق دکلدرده یا نه‌در . . . اوت (وجود) لرندن (ضرر) کلمه‌مش . . . ایسته‌دیکمز علمانك (عدمندن) کلمشدر . . . زیرا (ذکیلر) غالبا مکتبه کیتدیلر . . . زنکینلر مدرسه‌نك معیشتنه تنزل ایتمدیلر . . . مدرسه‌ده انتظام . . و تفتیض . . ومخرج .. بولنمدیغندن زمانه کوره (علمائی) یتشدیره-

TÜRK TARİH KURUMU

مدی . . . صاقین . . علمایه بغض ایتمك بیوك برخطردر . ۱]

(س) نیتی‌خالص اولانلر (آز) در . . . سنك نیتك خالص اولسه موفّق اوله‌جقسك .. نیتنه باق.

(ج) — (للّٰه‌الحمد) . . ۲] ولافخر . . (اخلاص نیتی) اخلال ایدن . . (عناصر غرض) اولان نسب . . ونسل . . وطمع . . وخوف . . (بنی) بیلمیورلر . . . بنده اونلری طانیمیورم . . . ویا طانیمق ایستەمیورم . . . زیرا مشهور بر (نسبم) یوق که (ماضیسنی محافظه . . بن (ابولاشیئی) اولدیغمدن بر (نسلم) ده یوقدرکه (استقبالنی) تأمین ایده‌یم... اویله بر (جنونم) وارکه دیوان حرب دهشت و تخویفیله تداویسنه مقتدر اوله‌مدی . . . اویله بر (جهالتم) وارکه بنی امّی ایدوب دینار ودرهمك نقشنی اوقویه‌میورم . . . قالدی (تجارت اخروی) اویله بر

۱] ای اهل مدارس مثبوس اولمیکز شمدی علم حاکمدر هرنوع‌ایله تعالی ایده‌جك الك اعلاسی الك‌عالی طبقه‌یه چیقه‌جق .

۲] شیخك کرامتی شیخدن روایت لاکن تحدیث نعمت دخی بیر شکردر

عهد ایتمشم رأس‌المالیده غیب ایتسه‌م مسلکمدن دونمیه‌جکم . . . شمدیدن خسارت ایدییورم . . چوق‌گناهه دوشیورم . . . برشي قالدی اوده (شهرت کاذبه) در ایشته بن اوندن اوصاندم . . قاچیورم . . زیرا عهده‌سنه کلدیکم چوق (وظیفه‌یی) بکا یوکلتیور

(س) ندن حکومته . . ژون ترکلره . . . ممکن اولدیغی قدر (حسن ظن) ایدییورسك . . . .

(ج) — ممکن اولدیغی درجه‌ده (سوء ظن) ایتدیککز ایچون . . . بن حسن ظن ایدرم . . اکر اویله ایسه .. ذاتاً .. (ای) ... یوقسه . . . تااویله اولسونلر . . . . (یول) کوستریورم ...

(س) — اتحاد وترقی حقنده رأیك نه‌در .

(ج) — قیمتلرینی تقدیرایله‌برابر سیاسیونلرنده‌کی (شدّته) معترضم ۱] مأمولدرکه او (شدّت) ...

۱] عدالتك توزیعنده عدالت اولمسه ظلم کورونور . . . برخاطرایچون بیك خاطر قیرلمز... شدّت آری حمیت آری‌در. برخودپسند حق التزام ایتسه چوقلری حقسزلغه سوق ایدر . بلکه مجبور ایدر.

TÜRK TARİH KURUMU

ندامته .. وشفقته .. انقلاب ايتسون ... لكن اونلرك اقتصادى و معارفى اولان باخصوص ولايتده‌كى (شعبه) لرينى نهايت درجه‌ده استحسان .. وتبريك ايده‌رم .

(س) — (زندان عطالته) دوشديكمزك سببى نه‌در . . . . .

(ج) — حيات . . جدالدر . . شوق ايسه . . مطيه سيدر ... ايشته (همتيكز) . . شوقه بينوب . . مبارزهٔ حيات ميدانته . . چيقديغى وقت . . . الك اول دوشمن شديد اولان (يأس) راست كلور . . (قوهٔ معنويه‌سنى) قيرار ... سز اودوشمنه‌قارشو (لا تقنطوا) قليجنى استعمال ايديكز . . . صكره مزاحمتسز اولان (حقك خدمتنك) يرينى ضبط ايدن (ميل التفوّق استبدادى) هجومه باشلار . . همتك باشنه اورور . . آتندن دوشورتديرر . . . سز « كونوا لله » حقيقتنى او دوشمنه كوندريكز ... صكره ده علل متسلسله‌ده كه (ترتّبى) آتلامقله مشوّش ايدن (عجوليت) چيقار .. همتك آياغنى قايديرر ... سز « واصبروا وصابروا

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ

TÜRK TARİH KURUMU

TÜRK TARİH KURUMU